

W S T Ę P.....	2
1. Ruch spraw.....	3
1. Wpływ spraw	3
2. Struktura prowadzonych postępowań karnych.....	5
3. Wyniki prowadzonych postępowań.....	5
4. Szybkość postępowania.....	7
2. Zagrożenie przestępczością.....	8
1. Przestępczość ogółem.....	8
2. Przestępczość kryminalna.....	10
2a. Zabójstwa.....	11
2b. Zgwałcenia.....	12
2c. Rozboje i wymuszenia rozbójnicze.....	13
2d. Włamania.....	14
2e. Kradzieże samochodów i kradzieże samochodów z włamaniem.....	15
2f. Inne poważniejsze kategorie przestępczości kryminalnej.....	16
3. Przestępczość gospodarcza.....	21
5. Przestępczość cudzoziemców.....	25
3. Zwalczanie przestępczości.....	26
1. Wykrywalność sprawców przestępstw.....	27
1a. Zabójstwa.....	29
1b. Zgwałcenia.....	29
1c. Rozboje i wymuszenia.....	30
1d. Kradzieże z włamaniem.....	30
1e. Kradzież samochodu.....	31
2. Środki zapobiegawcze.....	32
3. Zabezpieczenie majątkowe.....	33
4. Działalność oskarżycielska i penitencjarna.....	34
5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego.....	36
6. Działalność profilaktyczna.....	39
7. Inne formy działalności.....	40
1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu.....	40
2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami.....	42
3. Obrót prawny z zagranicą.....	42
8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe.....	46
9. Plan działania prokuratury na 2006 rok.....	49

WSTĘP

„INFORMACJĘ” przygotowano głównie z myślą o Czytelniku spoza prokuratury. Kierowana jest ona przede wszystkim do osób, które z racji zajmowanego stanowiska czy wykonywanych czynności oczekują gruntownej i możliwie dokładnej wiedzy o stanie przestrzegania prawa, stopniu zagrożenia przestępczością i efektach działań podejmowanych przez prokuraturę i inne urzędy w celu poprawy praworządności i zmniejszenia zagrożenia przestępczością, zwłaszcza najpoważniejszą.

Analizę ruchu spraw, czasokres postępowań przygotowawczych i strukturę decyzji końcowych oparto na podstawie statystyk określonych przez przepisy regulujące biurowość powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Nasilenie i strukturę przestępczości oraz poziom wykrywalności sprawców przestępstw opisano i oceniono na podstawie danych przekazanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Gorzowie Wielkopolskim.

Struktura „INFORMACJI” i jej zawartość nawiązują bezpośrednio do analogicznych dokumentów z lat poprzednich. Rozwiązanie takie ma jedną podstawową zaletę – pozwala porównywać skalę interesujących zjawisk na przestrzeni dłuższego przedziału czasu i odróżniać zjawiska trwale, narastające od zdarzeń przejściowych i posiadających tendencję spadkową. Do pewnego stopnia pozwala też ocenić skuteczność środków reagowania na przejawy patologii, jaką jest przestępczość.

Jan WOJTASIK, prokurator okręgowy

1. Ruch spraw

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze obejmuje swoją właściwością terytorialną 7 powiatów Województwa Lubuskiego. Na obszarze tym zamieszkuje ok. 652 tys. ludności. Granice właściwości prokuratur rejonowych nie do końca pokrywają się z granicami administracyjnymi powiatów. Prokurator Rejonowy w Krośnie Odrzańskim realizował w dalszym ciągu obowiązki w zakresie zwalczania przestępczości na obszarze gminy Cybinka należącej do powiatu ślubickiego, a Prokurator Rejonowy w Świebodzinie sprawował tradycyjnie jurysdykcję na obszarze Sulechowa i kilku innych gmin powiatu zielonogórskiego.

Z tych też powodów dane o ruchu spraw w dalszej części opracowania podawane są w oparciu o aktualne w danym momencie kryterium terytorialnej właściwości prokuratury. Natomiast dane dotyczące statystyki przestępczości odnoszą się do jednostek organizacyjnych Policji, a tym samym odpowiadają w pełni kryteriom podziału administracyjnego państwa. Rozwiązanie takie z jednej strony oddaje skalę zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne prokuratury, a z drugiej nie zniekształca statystycznego obrazu przestępczości dokumentowanego przez Policję według miejsca popełnienia zarejestrowanego przestępstwa. Analogiczne zasady przyjęto już w poprzednich informacjach.

1. Wpływ spraw

W 2005 r. prokuratury okręgu zielonogórskiego zarejestrowały **30.746** nowych postępowań karnych. W stosunku do roku 2004 oznacza to spadek o **560** spraw. Przed rokiem tendencja spadkowa była wyraźniejsza, albowiem ilość zarejestrowanych wówczas spraw karnych spadła w porównaniu do roku 2003 o 1.068.

Kształtowanie się wpływu spraw na przestrzeni lat 2001 – 2005 przedstawia tabela na stronie następnej. W tabeli tej nie uwzględniono jednak innych kategorii rejestrowanych spraw, w tym z zakresu postępowania cywilnego i administracyjnego, które faktycznie obciążały w różnym stopniu prokuratorów, lecz w przeszłości nie

były uwzględniane w statystyce z zakresu ruchu spraw. Skorygowana o te kategorie wielkość wpływu powinna wynosić **35.798** postępowań.

Natomiast liczbowe zestawienie ilości rejestrowanych w ostatnich pięciu latach spraw karnych przedstawia tabela poniżej:

ROK	2001	2002	2003	2004	2005
ILOŚĆ SPRAW	33.360	32.341	32.374	31.306 32.943*	30.746 35.798*

*z uwzględnieniem spraw innych niż postępowania przygotowawcze w sprawach karnych

Podobnie, jak w latach poprzednich, najczęściej wpływających postępowań karnych odnotowały: Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – **8.375** spraw [przed rokiem - 8.715, a 2 lata wcześniej - 9.768] i Prokuratura Rejonowa w Żarach – **5.044** sprawy [przed rokiem - 5.324, a 2 lata wcześniej - 5.735]. Najmniejszy: Prokuratura Rejonowa we Wschowie – **1.423** [rok wcześniej - 1.404] postępowań. Przeciętny miesięczny wpływ spraw karnych w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wynosił **2.562** sprawy i był mniejszy od przeciętnego miesięcznego wpływu w roku 2004 [2.609 spraw/mies.] o 47 spraw karnych. Rok wcześniej spadek ten był jeszcze wyraźniejszy - 89 spraw.

W rezultacie w minionym roku na jednego zatrudnionego prokuratora przypadało w prokuraturach rejonowych do załatwienia każdego miesiąca blisko **25** nowych postępowań karnych, a przy uwzględnieniu działań poza karnych wielkość ta wyniosła niemal **29** spraw. Uwzględniając ograniczoną z natury rzeczy ilość spraw prowadzonych przez osoby funkcyjne, urlopy, zwolnienia spowodowane chorobami itd. faktyczna liczba tych spraw była oczywiście o wiele wyższa. W warunkach optymalnych, jednego zatrudnionego prokuratora powinno obciążać miesięcznie 16-20 postępowań karnych. Każde zwiększenie tej ilości powoduje nadmierny wysiłek i pogarsza jakość pracy. Jednocześnie, od wielu już lat, obserwowany jest coraz większy odsetek spraw o dużym stopniu skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

2. Struktura prowadzonych postępowań karnych

Na ogólną liczbę **30.746** zarejestrowanych spraw karnych, w **3.382** przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego uznając, że przekazany prokuratorowi materiał nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W 578 przypadkach wszczęto postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa osobistego prokuratora. Ta forma postępowania zastrzeżona jest dla spraw najpoważniejszych, a także śledztw prowadzonych przeciwko niektórym funkcjonariuszom publicznym.

Podkreślić jednak należy, że trzon ustawowych zadań w zakresie ścigania przestępstw, nadzoru nad postępowaniami prowadzonymi przez inne uprawnione organy oraz koordynacji działalności śledczej i dochodzeniowej tych organów, prokuratury okręgu zielonogórskiego realizują we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji w poszczególnych powiatach, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., Biurem Spraw Wewnętrznych KGP, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Oddziałem Centralnego Biura Śledczego oraz Lubuskim Oddziałem Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim i BSW SG.

Niezależnie od tego prokuratorzy nadzorują postępowania karne prowadzone przez organy państwowe posiadające uprawnienia oskarżyciela przed sądami, w tym Nadleśnictwa, Urzędy Skarbowe i Urzędy Celne.

3. Wyniki prowadzonych postępowań

W wyniku przeprowadzonych czynności dowodowych zarzuty popełnienia przestępstwa przedstawiono **15. 219** podejrzanym.

Wielkość populacji osób, którym w ostatnich sześciu latach postawiono zarzuty popełnienia zbrodni lub występku przedstawia tabela na stronie następnej.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Podejrzani	11.809	15.706	16.053	15.5120	15.618	15.219

Po zakończeniu postępowania dowodowego sporządzono **10.489** aktów oskarżenia przeciwko **12.615** osobom.

Rok wcześniej sporządzono **10.276** aktów oskarżenia przeciwko **12.891** osobom. Skalę i dynamikę działalności instygatorskiej łatwiej dostrzec na tle faktu, że jeszcze w roku 2000 wniesiono tylko 6.049 aktów oskarżenia przeciwko 8.432 oskarżonym.

W omawianym okresie uzyskano niezwykle wysoką, bo wynoszącą **84,0 %** skuteczność postępowań, a odsetek spraw kończonych wniesieniem aktu oskarżenia lub jego procesowego równoważnika w postaci wniosku o warunkowe umorzenie postępowania wyniósł **38,9%** ogółu wszczętych postępowań karnych i był o 6% korzystniejszy od średniej wszystkich prokuratur w apelacji poznańskiej.

W **5.804** przypadkach w akcie oskarżenia prokurator zawarł wnioski o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy [**55,3%**]. Ten nowoczesny, konsensualny i istotnie poprawiający sprawność wyrokowania oraz redukujący koszty sposób kończenia postępowania przygotowawczego znajduje coraz szersze zastosowanie w praktyce organów ścigania okręgu zielonogórskiego. Jego wielkość przedstawia tabela poniżej.

Rok	2003	2004	2005
Ilość wniosków	104 [11,9%]	3.001 [29,2%]	5.804 [55,3%]

W omawianym okresie wniosków o warunkowe umorzenie postępowania skierowano do sądu w **159** sprawach. W roku 2004 takich wniosków było 188.

Z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej kontynuowanie postępowania zawieszono **1.172** sprawy [4,3%; średnia apelacji – 3,6 %]. Po ustaniu przyczyny zawieszenia – zwykle było to zatrzymanie ukrywającego się podejrzanego, nierzadko konieczność wykonania czynności w ramach zagranicznej pomocy prawnej

lub przedłużające się ponad miarę oczekiwanie na wyniki specjalistycznych ekspertyz – postępowania te były podejmowane i kontynuowane.

4. Szybkość postępowania

Zasada szybkości postępowania należy do ważniejszych wśród dyrektyw procedury karnej. Jej realizacja jednak z wielu powszechnie już znanych powodów napotyka na trudności w przypadku niektórych kategorii spraw wieloczynowych, prowadzonych jednocześnie przeciwko wielu podejrzany czy wymagających specjalistycznej wiedzy eksperckiej, zwłaszcza rzadkiej lub o wyjątkowo wysokich kwalifikacjach.

Pomimo tego prokuratorom okręgu zielonogórskiego udawało się utrzymać co do zasady w ciągu całego niemal roku 2005 wysoki poziom sprawności postępowania. Na koniec okresu sprawozdawczego w biegu pozostało **1.866** niezakończonych spraw, co stanowiło **72,8 %** przeciętnego miesięcznego wpływu. [Wskaźnik ten dla wszystkich prokuratur okręgowych apelacji poznańskiej wyniósł 83,6%.]

Do jego wypracowania przyczyniły się wszystkie niemal prokuratury okręgu, przy czym na szczególne wyróżnienie zasługują Prokuratury Rejonowe we Wschowie i Świebodzinie, gdzie pozostałość była najmniejsza [odpowiednio **53,1 i 57,7 %**]. Na biegunie przeciwnym znalazła się prokuratura żagańska, gdzie pozostałość wyniosła 86,6% przeciętnego miesięcznego wpływu.

Gorzej niestety niż przed rokiem wypadł natomiast statystyczny obraz tzw. spraw długotrwałych. Ich odsetek dla spraw ponad 3 m-ce wyniósł **3,5%** [66 spraw], powyżej 6 m-cy - **0,8 %** [14 spraw], powyżej roku - **0,8%** [8 spraw], a trwających ponad 2 lata – **0,1%** [2 sprawy].

Z problemem tzw. spraw „starych” bardzo dobrze poradziły sobie prokuratury świebodzińska, wschowska i zielonogórska, wyraźnie słabiej – żarska i krośnieńska, a najgorzej nowosolska, gdzie na koniec roku pozostawało 25 spraw długotrwałych. Uwagę zwraca też fakt, że w Wydziale Śledczym Prokuratury Okręgowej takich spraw pozostawało aż 15.

2. Zagrożenie przestępczością

1. Przestępczość ogółem

Od początku lat dziewięćdziesiątych zagrożenie przestępczością b. województwa zielonogórskiego (podobnie gorzowskiego) należało do najwyższych w kraju. Spośród obiektywnych wskaźników tego zjawiska do najbardziej miarodajnych zalicza się ilość przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców.

Tak wyliczony poziom przestępczości przedstawia poniższe zestawienie:

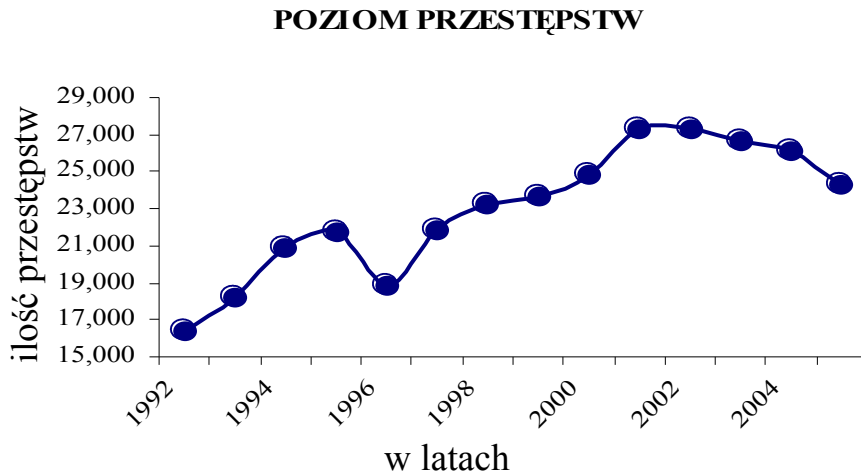
Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Polska	2.328	2.528	2.775	2.900	3.316	3.638	3.675	3.841	Brak danych	
okręg Z.G.	2.807	3.229	3.471	3.527	3.701	3.939	4.192	4.090	4.166	3.866

** wzrost w 2002 r. wskaźnika przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców, pomimo spadku ilości przestępstw można wytłumaczyć spadkiem liczby ludności zamieszkującej okręg o blisko 20 tys. osób*

Natomiast ilość przestępstw stwierdzonych w liczbach bezwzględnych na obszarze okręgu zielonogórskiego (dawniej województwa) przedstawia się w poszczególnych latach następująco:

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilość p-stw	18.809	21.835	23.260	23.634	24.801	27.338	27.270	26.687	26.155	24.269

Dynamikę zjawiska można też przedstawić na wykresie:

*Przytoczone w tabeli za rok 2001 - 2003 dane nie obejmują gminy Cybinka, albowiem przestępstwa popełnione na tym obszarze wykazane zostały w statystyce Komendy Policji w Słubicach [okręg gorzowski], o czym już wcześniej wspomniano. Natomiast charakterystyczne na wykresie dla 1996 r. „siodło” stanowi statystyczną ilustrację podniesienia wysokości kwoty rozgraniczającej wykroczenia od pospolitych przestępstw przeciwko mieniu z 25 do 250 zł od dnia 20 listopada 1995 r.

Analiza prezentowanych danych upoważnia do wniosku, że w okręgu zielonogórskim do zahamowania tak bardzo wyraźnie widocznej w latach dziewięćdziesiątych XX wieku tendencji wzrostowej przestępczości pospolitej doszło już w roku 2001. Zahamowanie to udało się utrwalić w roku 2002. Lata 2003 - 2005 ten pozytywny trend w pełni potwierdziły.

W poszczególnych powiatach skala przestępczości ogółem w ostatnich latach [od roku 2001 z uwzględnieniem nowej formuły zakresowej przestępstwa drogowego] przedstawiała się następująco:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005	wsk. dyn.
--------	------	------	------	------	------	------	-----------

krośnieński	2.255	2.581	2.235	2.404	2.296	2.177	94,8
nowosolski	4.189	3.392	3.409	3.197	3.443	3.409	99,0
wschowski*		1.480	1.392	1.460	1.477	1.353	91,6
świebodziński	1.951	2.307	2.310	1.956	2.334	2.308	98,9
zielonogórski	10.136	10.050	9.847	10.198	10.011	8.598	85,9
żagański	2.521	2.909	2.841	3.014	2.821	2.741	97,2
żarski	3.749	4.619	5.236	4.458	3.773	3.683	97,6
Razem:	24.801	27.338	27.270	26.687	26.155	24.269	92,7

* w tej i następnych tabelach przestępstwa stwierdzone na obszarze powiatu wschowskiego wyodrębniono z b. powiatu nowosolskiego od 2001 r.

Z przytoczonych w tabeli danych wynika, że w roku 2005 najwięcej przestępstw popełniono w Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim, a najmniej w powiecie wschowskim. Jednocześnie, największą dynamikę spadku przestępstw stwierdzonych odnotowano w Zielonej Górze i w powiecie wschowskim. Podkreślić natomiast wypada fakt niewielkiego, jednak wyraźnego spadku liczby ogółu stwierdzonych przestępstw już czwarty rok z rzędu w całym okręgu zielonogórskim [w roku 2005 o ponad 7,3 % w stosunku do roku 2004 oraz o prawie 12 % w stosunku do roku 2001].

2. Przestępczość kryminalna

Tradycyjnie opinia publiczna stan bezpieczeństwa gminy, powiatu czy innej jednostki administracyjnej ocenia według ilości i charakteru przestępstw kryminalnych. Zdarzenia tej kategorii charakteryzują się bowiem znaczną spektakularnością, a potencjalną ofiarą większości przestępstw kryminalnych łatwo może stać się niemal każdy.

Oceniając aktualne ryzyko takiego zagrożenia, należy pamiętać, że jeszcze w roku 2000 w lubuskich powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono popełnienie łącznie 21.287 przestępstw kryminalnych. Ta niekorzystna tendencja przełamana została w roku 2001. Stwierdzono bowiem wtedy popełnienie 19.800 przestępstw o charakterze kryminalnym, co stanowiło spadek o ok. 7 % w porównaniu do roku 2000 i o ok.3,5 % w porównaniu do roku 1999.

W roku 2002 sytuację oceniono jako szczególnie korzystną, albowiem odnotowano w tym czasie popełnienie 18.852 przestępstw kryminalnych. Tym samym nastąpił ich dalszy spadek o 4,8 % w relacji do roku 2001. Z kolei w roku 2003 zarejestrowano popełnienie 18.580 przestępstw kryminalnych. Oznaczało to jeszcze wyraźniejsze utrwalenie się spadkowej tendencji przestępczości kryminalnej /1,5%/.

W 2004 r. zarejestrowano 17.703 przestępstw kryminalnych. Oznaczało to dalszy spadek ich dynamiki niemal o 5 %.

Na tym tle wielkość **15.990** przestępstw kryminalnych stwierdzonych w roku 2005 wypada bardzo symptomatycznie. To kolejny, bardzo wyraźny symptom poprawy bezpieczeństwa mieszkańców regionu. W relacji do przyjętego za punkt odniesienia roku 2000 było to 25% przestępstw kryminalnych mniej.

Dynamikę spadku ilości przestępstw kryminalnych ogółem przedstawia tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
p-stwa krym.	21.287	19.800	18.852	18.580	17.703	15.990

Do najgroźniejszych przestępstw kryminalnych zalicza się: zabójstwa, zgwałcenia, rozboje - zwłaszcza popełnione z użyciem broni palnej lub innych niebezpiecznych narzędzi, ciężkie pobicia. Do najbardziej uciążliwych: kradzieże, w tym kradzieże samochodów oraz kradzieże z włamaniem.

2a. Zabójstwa

W roku 2005 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 17 śledztw w sprawach o zbrodnię zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie **20** zabójstw. Wprawdzie w roku 2004 stwierdzono popełnienie nieco więcej, bo 17 zabójstw, lecz była to ilość o połowę mniejsza niż jeszcze w roku 2000, kiedy to zbrodni tego rodzaju stwierdzono 38. Od tego jednak czasu ilość zabójstw systematycznie spadała.

Tę tendencję najlepiej obrazuje tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilość zabójstw	38	30	33	20	17	20

Podobnie jak w latach poprzednich, nasilenie zabójstw w okresie objętym „Informacją” nie było jednakowe i wahało się od 8 w powiecie żarskim do „0” we wschowskim, gdzie w okresie objętym informacją nie stwierdzono ani jednej zbrodni tego rodzaju.

2b. Zgwałcenia

W roku 2005 wszczęto 41 spraw o dokonanie bądź usiłowanie dokonania zgwałcenia. Wyniki postępowań dostarczyły podstaw do stwierdzenia, że popełniono **32** przestępstwa tego rodzaju.

Dla porównania, w roku 2004 wszczęto 37 spraw. Wyniki postępowań dostarczyły podstaw do stwierdzenia, że popełniono 45 przestępstw tego rodzaju.

Warto może podkreślić, że dwa lata temu także wszczęto 37 postępowań przygotowawczych o gwałt. W ich wyniku stwierdzono dokonanie 57 zgwałceń. Sytuację w tym zakresie obrazuje tabela poniżej:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilość zgwałceń	48	43	47	57	45	32

Największe nasilenie zgwałceń zarejestrowano w powiecie zielonogórskim – 7. Przed rokiem było ich jednak w tym powiecie aż 20, a 2 lata wcześniej – 32.

Zjawisko przestępczości tego rodzaju w świetle dostępnych danych statystycznych nie stanowi w okręgu zielonogórskim problemu o szczególnym znaczeniu. Jednak z uwagi na szczególne okoliczności wielu faktycznych zgwałceń aktualnie ciągle pozostaje pytanie o wielkość tzw. ciemnej liczby tych przestępstw, a więc czynów obiektywnie zaistniałych, lecz nigdy nie ujawnionych bądź błędnie ocenionych, jako zdarzenia nie mające znamion czynu przestępczego.

Osobny problem stanowi ocena ładunku społecznej szkodliwości zawarta w zgwałceniach i innych przestępstwach przeciwko wolności seksualnej. Negatywne

następstwa nadużyć w tej sferze coraz bardziej podkreślane są nie tylko w publicystyce, ale także literaturze specjalistycznej – psychologicznej i psychiatrycznej.

2c. Rozboje i wymuszenia rozbójnicze

Statystyczny obraz tej groźnej przestępczości za ostatnie 6 lat przedstawia tabela poniżej:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005
krośnieński	47	40	40	53	73	31
nowosolski	77	36	33	52	51	47
wschowski*		54	20	15	24	21
świebodziński	45	52	31	38	24	31
zielonogórski	410	220	202	191	206	170
żagański	90	46	41	47	49	47
żarski	101	91	82	65	52	56
Razem	770	539	449	461	479	403

W relacji do roku 2000, spadek przestępczości rabunkowej w całym okręgu w ciągu ostatnich 6 lat o blisko 50 % należy ocenić szczególnie pozytywnie. W roku 2005 największe zagrożenie rozbojami utrzymywało się w Zielonej Górze, a wzrost statystyczny tej kategorii odnotowano jedynie w Świebodzinie [dyn. 129,2 %] i Żarach [107,7 %].

Wysoki poziom zagrożenia rozbojami potęgują ciągle jeszcze liczne przypadki posłużenia się przez sprawców bronią palną lub innego rodzaju niebezpiecznymi narzędziami – **46** przypadków [rok wcześniej – 53].

Poziom kształtowania się **zagrożenia napadami rabunkowymi z bronią** lub innym niebezpiecznym narzędziem ilustruje tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilość	130	b.d.	62	59	53	46

Omawiając ten problem należy po raz kolejny przypomnieć, że zjawisko napadów rabunkowych urosło pod koniec XX w. do rangi problemu o znaczeniu zasadniczym. W roku 2001 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego zostało potraktowane priorytetowo w pracy śledczej oraz praktyce aresztowej i oskarżycielskiej. Było to konieczne tym bardziej, że szereg rozbojów popełnionych zwłaszcza w południowej części okręgu miało bardzo spektakularny przebieg i wysoki stopień zorganizowania. Podobne zasady postępowania miały miejsce w latach 2002 - 2005.

2d. Włamania

Statystyczny obraz włamań i ich dynamikę w ostatnich 5 latach ilustruje tabela:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005
krośnieński	557	548	418	534	305	275
nowosolski	1.365	758	718	547	484	453
wschowski*		366	342	282	187	182
świebodziński	527	432	361	251	326	220
zielonogórski	3.155	2.883	2.204	2.528	1.950	1.129
żagański	730	542	547	448	368	305
żarski	965	921	882	747	609	511
Razem:	8.029	6.450	5.472	5.373	4.229	3.075

Włamania są chyba jedyną kategorią przestępstw kryminalnych w okręgu zielonogórskim, której poziom mierzony ilością zdarzeń od 5 lat systematycznie maleje zarówno w skali okręgu, jak i w poszczególnych powiatach. Wyjątek w roku 2004 stanowił powiat świebodziński, w którym ilość włamań stwierdzonych [326] w roku 2004 zdecydowanie była wyższa niż w roku 2003 [wzrost o blisko 30 %].

Przyjmując rok 2000 za punkt odniesienia, dynamika spadku tego uciążliwego i masowo niemal wówczas popełnianego przestępstwa została zredukowana w skali

okręgu w roku 2005 do poziomu **38,2 %**. Oznacza to spadek znacznie większy niż o połowę.

Powszechność włamań powoduje, że słusznie zalicza się je do przestępstw bardziej uciążliwych niż niebezpiecznych. Mając jednakże na uwadze dokuczliwość szkód, jakie powodują, ich zwalczaniu należy poświęcać ciągle dużą uwagę, zarówno w aspektach profilaktycznych, wykrywczych i represyjnych.

2e. Kradzieże samochodów i kradzieże samochodów z włamaniem

Oceniając ten problem należy mieć na uwadze, że przestępstwa tego rodzaju w ostatnich latach XX w. na obszarze okręgu zielonogórskiego wykazywały szczególnie niebezpieczną tendencję wzrostową. W roku 1999 było ich 1.310, o blisko 20 % więcej niż w roku 1998. Podobna prawidłowość obserwowana była zresztą w 1999 r. w całym kraju. W roku 2000 w powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono 1.148 kradzieży samochodów. Oznaczało to spadek tych przestępstw o ok. 13 % w stosunku do roku 1999.

W tym kontekście, odnotowanie w roku 2001 kolejnego spadku ilości skradzionych samochodów zasługiwało na podkreślenie. Kradzieży tych stwierdzono bowiem „zaledwie” 861, a więc o 287 mniej niż w roku 2000 [spadek o 25 %]. Ta niezwykle korzystna spadkowa tendencja utrzymała się także w roku 2002. W powiatach południowych województwa lubuskiego stwierdzono bowiem 719 kradzieży samochodów. Było to 83,5 % wielkości z roku poprzedniego. W stosunku do roku 1999 spadek wyniósł natomiast o 591 stwierdzonych kradzieży [45,2 %]. W roku 2003 sytuacja uległa dalszej poprawie, albowiem stwierdzono wówczas dokonanie w całym okręgu „tylko” 532 kradzieży samochodów.

Łatwiej prześledzić tę prawidłowość na tabeli:

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kradzieże	1.310	1.148	861	719	532	594	533

Zachwianie oczekiwanego trendu dalszej redukcji kradzieży samochodów nastąpiło niestety w roku 2004. W okresie tym dokonano ich bowiem 594. Oznaczało

to wzrost o blisko 12% w porównaniu do roku 2003. Jednak już w roku 2005 udało się powrócić do poziomu zagrożenia zbliżonego do uzyskanego w roku 2003.

Szczegółowy obraz statystyki kradzieży samochodów w poszczególnych powiatach za okres ostatnich 3 lat ilustruje tabela poniżej:

Powiat	2003	2004	2005	Wsk.
Krosno Odrz.	56	61	31	50,8
Nowa Sól	46	47	48	102,1
Wschowa	15	36	31	86,1
Świebodzin	45	52	48	92,3
Zielona Góra	266	285	295	103,5
Żagań	36	34	36	105,9
Żary	68	79	44	55,7
Razem	532	594	533	89,7

Opisana sytuacja powinna stanowić sygnał o konieczności permanentnego monitorowania problemu szeroko rozumianej przestępczości samochodowej, w tym zwłaszcza kradzieży pojazdów, także pozorowanych, ich zbywania, rejestracji itd. Duży ładunek społecznej szkodliwości tych czynów powinien być przez prokuratorów brany pod uwagę nie tylko podczas kierunkowania działań wykrywczych, ale także podczas gromadzenia dowodów sprawstwa, podejmowania decyzji o środkach zapobiegawczych, a także składania wniosków w przedmiocie kary i oceny zapadłych wyroków.

2f. Inne poważniejsze kategorie przestępczości kryminalnej.

Omówione wcześniej szczegółowo kategorie przestępstw nie wyczerpują oczywiście całego katalogu zdarzeń istotnych dla oceny stanu przestępczości kryminalnej.

Na ocenę tę musi bowiem wpływać fakt popełnienia w roku 2005 w okręgu zielonogórskim występów, których ilość wraz z zestawieniem z lat poprzednich przedstawia tabela na następnej stronie:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Wsk.
Uszczerbki na zdrowiu	331	324	303	279	284	290	102,1
Bójki i pobicia	227	295	253	262	257	259	100,7
Narkotykowe	343	976	1.415	1.311	1.669	1.504	90,1
Oszustwa kryminalne	649	438	503	522	495	491	99,1
Falszerstwa kryminalne	1.112	880	883	928	840	894	106,4
Kradzieże pospolite	b.d.	5.281	4.995	5.016	5.117	4.955	96,8

Przedstawione tu dane wskazują w pierwszej kolejności na ciągle wysokie, pomimo spadku o blisko 10 % w stosunku do roku 2004, poziom przestępczości narkotykowej. Fakt, że największa ilość tych przestępstw to posiadanie narkotyków do własnego użytku w niczym nie powinien umniejszać świadomości poczucia zagrożenia. Jest przy tym oczywiste, że represjonowanie samego tylko przyjmowania środków odurzających jest działaniem mało skutecznym. Powinno ono stanowić domenę służby zdrowia i profilaktyki narkotycznej. Pierwszorzędnym zadaniem organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości jest – jak to podkreślano w poprzednich „informacjach” - wykrywanie, pociąganie do odpowiedzialności i represjonowanie producentów i handlarzy narkotyków.

W minionym roku, podobnie zresztą jak i w latach poprzednich, ujawniono i zlikwidowano kilka grup przestępczych, zajmujących się zorganizowanym przemytem i rozprowadzaniem narkotyków. Zwykle jednak na ich miejsce powstawały nowe. Grupy te ukierunkowane były przede wszystkim na penetrowanie środowisk młodzieżowych w szkołach, dyskotekach i innych miejscach uczęszczanych przez młodzież, gdzie popyt na narkotyki wydaje się ciągle rosnąć.

W roku minionym odnotowano wyraźny spadek przestępczości narkotykowej w Zielonej Górze, nieco mniejszy we Wschowie. W Żaganiu zagrożenie zjawiskiem utrzymuje się na podobnym poziomie od 3 lat. W Żarach i Krośnie Odrzańskim notowany jest pewien wzrost, natomiast w powiecie nowosolskim już trzeci rok z rzędu widoczny jest systematyczny i wyraźny wzrost.

Waga problemu i skala zagrożenia uzasadniają dokładniejsze przedstawienie statystyki przestępczości narkotykowej w układzie terytorialnym w ostatnich 3 latach:

Powiat	2003	2004	2005	Wsk.
Krosno Odrz.	53	45	66	146,7
Nowa Sól	205	248	305	123,0
Wschowa	18	125	85	68,0
Świebodzin	61	85	104	122,4
Zielona Góra	559	807	551	68,3
Żagań	119	118	119	100,8
Żary	296	241	274	113,7
Razem	1.311	1.669	1.504	90,1

Za charakterystyczne dla współczesnej przestępczości kryminalnej można uznać przykłady następujących postępowań przygotowawczych prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich w 2005 roku:

VI Ds.22/04/Sw Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: 29 czerwca 2005 roku Wydział ds Przestępczości Zorganizowanej skierował do Sądu Okręgowego w Poznaniu akt oskarżenia przeciwko 4 funkcjonariuszom Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, którzy 29 kwietnia 2004 roku w Poznaniu podczas realizacji czynności poszukiwawczych za ściganym listem gończym niebezpiecznym przestępcą Sebastianem Sz. - w wyniku niedokładnej obserwacji domniemanego miejsca ukrywania się tego przestępcy i przez to niewłaściwego rozpoznania podjęli pościg za prawidłowo jadącymi samochodem „Rover” przypadkowymi mężczyznami, następnie nie dysponując transparentnymi oznaczeniami policyjnymi przystąpili do ich zatrzymania, a w konsekwencji oddali w kierunku mężczyzn z broni służbowej 39 strzałów powodując śmierć Łukasza T. i trwałe kalectwo u Dawida L. Obecnie trwają czynności dowodowe w postępowaniu sądowym.

VI Ds.11/04/s Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: 3 stycznia 2005 r. w tym samym Wydziale skierowano akt oskarżenia przeciwko członkom zorganizowanej grupy przestępczej, którzy w latach 2003 – 2004 na terenie kraju kierowali procederem przemytu z Niemiec na teren Polski przez przejście graniczne w Olszynie wielkich ilości towarów tekstylnych pochodzenia – głównie azjatyckiego. W wyniku tych czynów sprawcy spowodowali uszczuplenie należności celnych i podatkowych Skarbu Państwa wielkiej wartości w kwocie co najmniej 5 mln zł. Postępowanie przygotowawcze w tej sprawie prowadzono przy znacznym wsparciu funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

V Ds.2/05 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: w dniu 19 lipca 2005 roku w Wydziale Śledczym wniesiono do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia przeciwko dwóm mężczyznom, którym zarzucono, że w październiku 1999 roku w Gubinie, wspólnie z innymi osobami najpierw porwały, a następnie pozbawiły życia mężczyznę. Zwłoki pokrzywdzonego, obciążone ciężarkami, wrzucono do Odry. Obaj oskarżeni zostali zatrzymani przez niemieckie organy ścigania, a następnie przekazani do Polski. Są oni ostatnimi osobami, których prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze oskarżyła o to zabójstwo. Wcześniej o ten sam czyn oskarżono trzech ich współników.

V Ds.45/04 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: w listopadzie 2005 roku w tym wydziale zakończono skierowaniem do Sądu śledztwo przeciwko zielonogórzaninowi trudniącemu się handlem obywatelkami Ukrainy oraz ułatwianiem im trudnienia się nierządem. Wraz z tym oskarżonym w tej i innych sprawach oskarżono jeszcze 15 osób o ułatwianie uprawiania prostytucji. Organizator procederu w latach 2002-2004 kupił 12 Ukrainek, za każdą płacąc 700 euro.

2 Ds. 1540/05/S Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim: w dniu 30 grudnia 2005r. skierowano do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia przeciwko Marcie S., która w dniu 3 listopada 2005r. w Gubinie, działając z powziętym z góry zamiarem, zachowaniem swoim zmierzając bezpośrednio do pozbawienia życia swego dziecka, przykryła noworodka bezpośrednio po porodzie stertą pościeli i pozostawiła w zamkniętym na klucz pokoju, w następstwie czego dziecko zmarło w dniu 5 listopada 2005r. W toku

postępowania ustalono, że oskarżona ukrywała skutecznie stan ciąży aż do momentu porodu w dniu 3 listopada 2005r., który odbyła w swoim pokoju bez udziału innych osób. Pomimo zgłoszenia się do lekarza z uwagi na pogorszenie się jej stanu zdrowia Marta S. stanowczo zaprzeczała by poród odbyła i nie poinformowała personelu szpitala o pozostawieniu noworodka w mieszkaniu. Dopiero po zawiadomieniu policji przez lekarzy w dniu 4 listopada ub.r. o podejrzeniu odbycia porodu przez Martę S. podjęto niezwłoczne poszukiwania noworodka. Pomimo tego, oskarżona w dalszym ciągu początkowo zaprzeczała urodzeniu dziecka, a następnie wskazywała miejsca rzekomego ukrycia zwłok w różnych miejscach tj. śmietnik, zakopanie w ogrodzie. Dopiero przeszukanie jej zamkniętego pokoju doprowadziło do odnalezienia ukrytego pod stertą pościeli, skrajnie wyiębionego i w stanie ciężkim noworodka, który mimo podjętych niezwłocznie działań medycznych zmarł w dniu 5 listopada ub.r.

3 Ds. 77/05/s Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli: przeprowadzono postępowanie karne przeciwko Łukaszowi G. 19-letniemu mieszkańcowi Koźuchowa, podejrzanemu o zabójstwo Roberta S. Do zdarzenia doszło 23 czerwca 2005 roku w Koźuchowie. Oskarżony i pokrzywdzony w dniu zdarzenia wspólnie spożywali alkohol, bawiąc się przy ognisku urządzonym w ustronnym miejscu stadionu miejskiego. W trakcie libacji alkoholowej pokrzywdzony sugerował innym uczestnikom zajścia, że współżyje z siostrą oskarżonego. Łukasz G. powziął wtedy zamiar pozbawienia go życia. Gdy pozostał przy ognisku tylko z Robertem Gołębiowskim zaatakował go, przewrócił na ziemię, a następnie pochwycając kamień i trzymając go oburącz uderzył go nim kilkakrotnie w głowę oraz kopał pokrzywdzonego. Spowodował obrażenia czaszkowo-mózgowe łącznie ze złamaniami czaszki. Pokrzywdzony zmarł. Zwłoki zostały ujawnione na terenie stadionu w miejscu, gdzie doszło do morderstwa. Sprawa zbulwersowała opinię publiczną. Akt oskarżenia skierowano do sądu 20 grudnia 2005 r.

1 DS 990/2005 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: sprawa przeciwko Piotrowi M. i Rafałowi L. podejrzanym o to, że w dniu 12 lutego 2005 roku w Żaganiu woj. lubuskiego działając wspólnie i w porozumieniu dokonali napadu rabunkowego na właścicieli hurtowni napojów gazowanych i alkoholowych. Działając w brutalny sposób obezwładnili właścicieli Janinę H. i Edwina H. i zażądali wydania gotówki. Podejrzani posługiwali się drewnianymi kijami i miotaczem gazu. Pokrzywdzeni zostali pobici, a następnie skrepowani przy pomocy paska z materiału oraz metalowych kajdanek. Podejrzani dokonali kradzieży pieniędzy w kwocie 35.000 złotych, telefon komórkowy, dokumenty, klucze od samochodu. Zabezpieczone na miejscu przestępstwa ślady osmologiczne pozwoliły na przeprowadzenie ekspertyzy kryminalistycznej z zakresu badań osmologicznych. Podejrzani nie przyznali się do zarzucanego im przestępstwa. Sąd Rejonowy w Żaganiu zastosował wobec podejrzanych tymczasowe aresztowanie. W toku postępowania tymczasowe aresztowanie zostało uchylone i zastosowano środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego. W dniu 30 listopada 2005 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu został skierowany akt oskarżenia i do chwili obecnej sprawa nie została rozpoznana. Jednocześnie został skierowany pozew adhezyjny na rzecz pokrzywdzonych. Sprawa była przedmiotem zainteresowania opinii publicznej.

2 DS 105/ 2005 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: sprawa przeciwko Andrzejowi I. podejrzanemu o to, że w dniu 18 stycznia 2005 roku w Szprotawie woj. lubuskiego usiłując pozbawić życia swojego ojca Witolda I. zadał pokrzywdzonemu kilka ciosów nożem w okolice twarzy, szyi, brzucha i lewej ręki. Pokrzywdzony podjął skuteczną obronę, dzięki czemu uratował swoje życie. Na skutek zadanych ran pokrzywdzony doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu tj. rany klutej powłok szyi strony bocznej prawej z uszkodzeniem mięśnia mostkowo – obojczykowego sutkowego prawego oraz naczyń krwionośnych ze znacznym krwawieniem, rany ciętej twarzy po stronie prawej z uszkodzeniem nerwu twarzowego, rany klutej przedniej ściany brzucha wnikażącej do jamy otrzewnej z uszkodzeniem sieci większej i krwawieniem do jamy otrzewnej, rany ciętej dłoni lewej oraz rany ciętej palca V z uszkodzeniem ścięgna zginacza w postaci choroby długotrwałej realnie zagrażającej życiu. Sąd Rejonowy w Żaganiu zastosował wobec wyżej wymienionego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. W dniu 27 lipca 2005 roku do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze został skierowany akt oskarżenia. Do chwili obecnej sprawa nie została osądzona.

4 Ds 26/05 Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze: śledztwo w niniejszej sprawie wszczęte zostało w dniu 25.04.2005 r. a dotyczyło pozbawienia życia w listopadzie 2004 r. w Zielonej Górze Andrzeja Z. Zarzuty popełnienia tej zbrodni przedstawiono Annie M., Bartoszowi M. i Wiesławowi R. W/w oraz pokrzywdzony to osoby bezdomne zamieszkujące na terenie ogródków działkowych przy ulicy Nowej w Zielonej Górze. W listopadzie 2004 r. sprawcy pobili Andrzeja Z. za to, iż sprzedał należący do nich złom, powodując u niego uraz klatki piersiowej w postaci złamania szeregu żeber oraz stłuczenie narządów wewnętrznych które to obrażenie doprowadziły do jego gwałtownego uduszenia. Po śmierci Andrzeja Z. która nastąpiła krótko po pobiciu, w/w

oraz Ryszard K. zakopali zwłoki w pobliskim lesie. Zwłoki te zostały ujawnione w dniu 23.04.2005 r. W dniu 29.11.2005 r. przeciwko Annie M., Bartoszowi M. i Wiesławowi R. skierowano do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia.

2 Ds. 2177/05/s Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze: przeciwko Mirosławowi B. i Andrzejowi R. podejrzanym o to, że: w dniu 21 września 2005r. w Nowogrodzie Bobrzańskim wspólnie i w porozumieniu wbrew przepisom ustawy posiadali znaczną ilość substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w ilości 496,63 grama, którą usiłowali wprowadzić do obrotu w ten sposób, że na terenie województwa mazowieckiego w nieustalonym czasie i od nieustalonej osoby odebrali narkotyki, które przewozili celem ich dalszej dystrybucji na teren województwa lubuskiego lecz zamierzonego celu nie osiągnęli ze względu na zatrzymanie przez funkcjonariuszy policji. W przedmiotowej sprawie skierowano w dniu 30 grudnia 2005r. akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze.

2 Ds. 1334/05 Prokuratury Rejonowej w Żarach: śledztwo dotyczyło usiłowania zabójstwa na tle rabunkowym Mariusza O. dokonanego 2 lipca 2005 r. w Jasieniu przez Katarzynę Z., Mariusza Ż., Pawła O. i nieletniego Mateusza P. Sprawcy ubrani w kominiarki posługiwali się kijem bejsbolowym i nożem osadzonym na drewnianym kiju. Dążąc do zabrania pokrzywdzonemu pieniędzy i telefonu komórkowego podali mu podstępnie lek osłabiający zdolności psycho-fizyczne, a następnie bili go kijem bejsbolowym i zadawali ciosy nożem. Śledztwo zostało przeprowadzone w przeciągu półtora miesiąca. Wszystkie węzłowe czynności były wykonane przez prokuratora, a umiejętne przesłuchania uczestników postępowania pozwoliły na oskarżenie bez potrzeby przeprowadzenia ekspertyz.

1Ds. 545/05 Prokuratury Rejonowej w Żarach: śledztwo dotyczyło zabójstwa 16-letniej Ewy Sz. w marcu 2005 r. Zwłoki zamordowanej zostały znalezione w lesie. W początkowej fazie śledztwa w oparciu o zeznania upośledzonego umysłowo 15-latka, uwiarygodnionego opiniami dwóch niezależnych psychologów, w tym jednego klinicznego, przedstawiono zarzut zabójstwa – niestety jak się później okazało błędnie –Marcinowi T. Dalsze czynności śledztwa, w tym ekspertyzy z zakresu daktyloskopii i DNA, jak również kolejne przesłuchania uczestników postępowania pozwoliły ustalić faktycznych sprawców zbrodni. Okazali się nimi dwaj nieletni, a wśród nich wskazany wcześniej 15-latek. Niezmiernie pomocny w ustaleniu sprawców zabójstwa okazał się opracowany na potrzeby postępowania przez Instytut Ekspertyz Sądowych portret psychologiczny.

Jednostki organizacyjne prokuratur okręgu zielonogórskiego każdego niemal roku stają wobec zadań stwarzających nowe, dotychczas nieznanne w praktyce śledczej wyzwania. Przykładem dobrze ilustrującym tę opinię jest śledztwo 1 Ds 9/06 Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze.

Sprawa ta, prowadzona pierwotnie pod sygnaturą 1 Ds. 569/05/S, dotyczy podrabiania kart uprawniających do podjęcia pieniędzy z bankomatu tzw. białych plastików, a następnie dokonywania przy ich pomocy wypłat z bankomatów banków w różnych miejscach na terenie województwa lubuskiego. Sprawcy numery kart, dane właścicieli oraz numery PIN uzyskiwali za pośrednictwem Internetu. Dane te dotyczyły osób zamieszkujących w USA. Następnie były one zapisywane na legalnie zakupionych czystych kartach przy pomocy koderów. W sprawie zabezpieczono dwa urządzenia kodujące oraz kilkadziesiąt podrobionych w ten sposób kart, przy pomocy których dokonano wypłat na kwotę łącznie około 80 000 zł i usiłowano dokonywać dalszych wypłat. Sprawcy działali w okresie od października 2004 r. do maja 2005 r. Śledztwo w sprawie zostało wszczęte w dniu 15.03.2005 r. i jest prowadzone przez Wydział 6 w Zielonej Górze Zarząd XXI w Szczecinie Centralne Biuro Śledcze KGP w Warszawie. W jego toku zarzuty popełnienia przestępstw przedstawiono: Arturowi Ch., Rafałowi Ch., Krzysztofowi K., Krzysztofowi S., Pawłowi B., Łukaszowi Ch., Arkadiuszowi Ł., Marcinowi M. i Marcinowi D. W stosunku do Marcina M., Marcina D. i Rafała Ch. stosowano środki zapobiegawcze w postaci dozoru policji, zakazu opuszczania kraju i poręczenia majątkowego, pozostali zaś podejrzani byli tymczasowo aresztowani w okresie od maja 2005 r. do listopada 2005 r. kiedy to po uchyleniu tymczasowych aresztowań zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze. Generalnie sprawcy przyznali się do zarzutów i złożyli obszerne wyjaśnienia. W dniu 30.12.2005 r. do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze skierowano akt oskarżenia przeciwko Arturowi Ch. – głównemu uczestnikowi przestępczego procederu będącego przedmiotem sprawy, w pozostałym zakresie wyłączono materiały do odrębnego postępowania.

Innego rodzaju problemy charakteryzowała sprawa I Ds.980/05/s Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie:

Przemysław M. podejrzany został o to, że w dniu 12 maja 2005 r. sprowadził niebezpieczeństwo dla 144 pacjentów szpitala w Świebodzinie, w tym przebywających na oddziale intensywnej terapii, w ten sposób, iż powiadomił telefonicznie o podłożeniu bomby w budynku szpitala, wynikiem czego zostały podjęte działania zmierzające do ewakuacji pacjentów oraz przerwania prowadzonego w tym czasie zabiegu operacyjnego. W wyniku podjętych czynności ustalono, iż wymieniony dzwonił z budki telefonicznej, a przeprowadzone przez policję czynności operacyjne doprowadziły do niezwłocznego zatrzymania sprawcy, wobec którego Sąd na wniosek prokuratora zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy. Przemysław M. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i na podstawie art.335§1 kpk wniósł o wydanie przez Sąd wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu kary 1 roku pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy w Świebodzinie uznał wymienionego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierzył mu karę zgodnie z wnioskiem - wyrok prawomocny.

3. Przestępczość gospodarcza

Marginalizowana w odbiorze społecznym przez całe lata przestępczość gospodarcza w ostatnim czasie z różnych powodów urosła do rangi podstawowego niemal problemu. Jej statystyczny obraz w okręgu zielonogórskim w ostatnich sześciu latach przedstawia się następująco:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Wsk.
krośnieński	285	316	159	175	220	244	110,9
nowosolski	244	283	163	208	307	324	105,5
wschowski*		62	74	193	221	213	96,4
świebodziński	290	314	298	277	296	284	95,9
zielonogórski	955	1.031	1.173	1.119	1.295	1.137	87,8
żagański	254	279	269	218	175	182	104,0
żarski	303	297	601	340	328	342	104,3
Razem	2.331	2.582	2.737	2.530	2.842	2.726	95,9

W analizach statystycznych przestępczości gospodarczej często podkreśla się, że podawane wielkości są w większym stopniu niż np. w przestępczości kryminalnej zależne od aktywności organów kontroli finansowej czy Policji. Uwaga ta trafna jest niewątpliwie przy ujawnianiu przemytu, nadużyć podatkowych czy kradzieżach mienia będącego w dyspozycji instytucji finansowych, np. banków, fundacji itd. Ocena faktycznego zagrożenia komplikuje się dodatkowo w sytuacji radykalnych zmian

doktryny ekonomiczno – gospodarczej, koncepcji prywatyzacji czy reprivatyzacji itd. W zależności od przyjętego założenia, takie same ustalenia faktycznie mogą być przesłanką wyprowadzania zupełnie różnych wniosków.

Jako przykłady najbardziej charakterystycznych postępowań przygotowawczych o przestępstwa gospodarcze można wskazać śledztwa:

VI Ds.12/05 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: Wydział ds. Przestępczości Zorganizowanej 5 września 2005 roku skierował do sądu akt oskarżenia p-ko Andrzejowi G. – wcześniej przez kilka lat ściąganiem listem gończym, a następnie ujętemu w Niemczech na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania (ENA) i przekazanemu stronie polskiej – któremu zarzucono, że w latach 1997 – 1998 poprzez organizowanie środków finansowych na zakup alkoholu i zakładanie fikcyjnych firm, korumpowanie funkcjonariuszy służb celnych założył, a następnie kierował zorganizowaną przez siebie grupą przestępczą, która w opisanym okresie z gorzelnii położonych we Francji przemycała na teren Polski ponad 4 500 000 litrów spirytusu wielkiej wartości – około 214 mln zł. W wyniku tego czynu Skarb Państwa poniósł straty (wynikające z uszczupleń podatkowo – celnych) w kwocie 1 mld 166 mln zł . Pozostali uczestnicy tego procederu zostali już skazani, bądź dobrowolnie poddali się karze.

V Ds.41/04 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: Wydział Śledczy w dniu 27 grudnia 2005 roku skierował do Sądu Rejonowego w Żaganiu akt oskarżenia przeciwko czterem byłym pracownikom Banku Spółdzielczego w Żaganiu – filia w Niegosławicach, którym zarzucono, że w okresie od 1999 roku do czerwca 2004 roku działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziły do niekorzystnego rozporządzenia mieniem banku w kwocie 3.200.000 zł. Działalność podejrzanych polegała na zaciąganiu kredytów na rzecz faktycznych osób, ale bez ich wiedzy. Zmierając do celu podejrzane fałszowały dokumentację Banku, poświadczając w niej nieprawdę.

1 Ds. 328/05/S Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim: w dniu 30 sierpnia 2005r. skierowano do sądu akt oskarżenia przeciwko Teresie W., która w 2004r. w miejscowości Dąbie gm. Krosno Odrzańskie, działając w krótkich odstępach czasu, przy wykorzystaniu tej samej sposobności, będąc zatrudnioną w charakterze księgowej na podstawie umów o pracę na 1/5 etatu w Szkołach Podstawowych w Połupinie, Szczawnie, Kosierzu, Gronowie oraz Gimnazjum Publicznym w Dąbiu, jako osoba uprawniona do sporządzania i podpisywania przelewów pieniężnych oraz współuprawniona do dysponowania środkami funduszu socjalnego pracowników oświaty Gminy Dąbie, sześciokrotnie sporządziła przelewy pieniężne z dyspozycją uznania jej osobistego rachunku bankowego kwotami 1.300zł, 2.000zł, 1.000zł, 1.000zł, 2.000zł oraz 468 zł przywłaszczając sobie w ten sposób ze środków wymienionego funduszu pieniądze w łącznej kwocie 7.768 zł działając na szkodę Komisji Socjalnej Pracowników Oświaty Gminy Dąbie przy Gimnazjum Publicznym w Dąbiu.

1 Ds. 1560/04 Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim: w dniu 25 marca 2005r. do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze skierowano akt oskarżenia przeciwko Robertowi T. o to, że w okresie od marca 1997 do 15 kwietnia 1997r. w Zielonej Górze działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, w celu uzyskania przez nią kredytu na zakup samochodu Ford Orion, przedłożył w GE Capital Bank Oddział w Zielonej Górze fałszywe dokumenty dotyczące okoliczności mających wpływ na uzyskanie tego kredytu w postaci podrobionego zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach współsprawcy mające wpływ na ocenę jego zdolności kredytowej przez bank i tym samym wprowadził w błąd GE Capital Bank co do zamiaru zakupu tego samochodu przez współsprawcę oraz jego możliwości majątkowych spłaty kredytu, doprowadzając tym do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 24.000 zł przez GE Capital Bank w Zielonej Górze.

1 Ds.346/05/s Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli: w wyniku przeprowadzonego śledztwa oskarżono Andrzeja W. i Józefa H. o to, że w 2001r. w Nowej Soli będąc członkami zarządu spółki akcyjnej Polkart z siedzibą w Nowej Soli, w sytuacji grożącej spółce niewypłacalności zbywali jej mienie bądź też zabezpieczali na nim zaspokojenie jedynie niektórych wierzycieli spółki. Łączna wartość mienia zbytego bądź obciążonego przez oskarżonych z pominięciem wierzycieli spółki wyniosła ponad 2 miliony złotych. Poprzez te działania oskarżeni

uniemożliwili również spółce Polkart S.A. kontynuowanie działalności produkcyjnej i osiągnięcie przychodów, a w konsekwencji spowodowali utratę przez spółkę możliwości regulowania zobowiązań i wykonania układu zawartego z wierzycielami, czym działali na jej szkodę. W tym samym postępowaniu oskarżono także Jerzego S. o to, że w okresie od 29 stycznia 2002r. do 31 marca 2002r. w Nowej Soli, będąc prezesem zarządu spółki Polkart S.A., wbrew przepisom ustawy dopuścił do zaniechania prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz niesporządzenia sprawozdania finansowego za rok 2001. Sprawa pozostawała w żywym zainteresowaniu osób pokrzywdzonych [ponad 100 osób], przede wszystkim pracowników spółki „Polkart” S. A., którzy na skutek działalności oskarżonych nie mogli zaspokoić swoich wierzycielności z tytułu wynagrodzeń za pracę. Przeprowadzenie postępowania wymagało, poza przesłuchaniem pracowników spółki, również przesłuchania przedstawicieli blisko 80 podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju, których wierzycielności na skutek działań oskarżonych członków zarządu spółki Polkart S.A., nie zostały zaspokojone. W tej sprawie akt oskarżenia skierowano do sądu 30 listopada 2005r.

1 Ds. 2138/04 Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie: przeciwko Mirosławowi G.; w toku przeprowadzonych w tej sprawie czynności ustalono, iż Przedsiębiorstwo Budowlane „GOSBUD”, którego wymieniony był właścicielem wygrało przetarg na budowę kompleksu obiektu handlowego dla firmy LIDL sp.z.o o - wartość prac, które miały zostać wykonane wynosiła 3.036.000zł. Podczas prowadzonych prac budowlanych, w okresie od czerwca do października 2004r., Mirosław G. korzystał z usług podwykonawców, nie informując o tym inwestora pomimo, iż zgodnie z zawartą umową był do tego zobowiązany. Stwierdzono nadto, iż wymieniony nie płacił podwykonawcom jak i innym podmiotom, od których pobierał materiały budowlane. Zebrany w sprawie materiał dowodowy dał podstawę do przedstawienia Mirosławowi Goś zarzutów o czyny karalne na szkodę 19 podmiotów. Wymieniony przesłuchany w charakterze podejrzanego nie przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów i w złożonych wyjaśnieniach podał, iż zaległości finansowe powstały z powodu opóźnienia prac budowlanych oraz złej woli inwestora czyli firmy LIDL. W dniu 29.03.2005r przeciwko Mirosławowi G. skierowano akt oskarżenia -w sprawie nie zapadł jeszcze wyrok.

2 DS 540/2005 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: sprawa prowadzona przeciwko Marzenie B. podejrzaney o to, że działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, w okresie od czerwca 2004 roku do lutego 2005 roku w Szprotawie i Małomicach województwa lubuskiego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej jako przedstawiciel firmy PROVIDENT POLSKA S.A. Oddz. w Zielonej Górze poprzez posłużenie się poświadczającymi nieprawdę dokumentami umowy o pożyczkę i potwierdzeniem otrzymania gotówki oraz w celu uzyskania kredytu gotówkowego, poprzez wprowadzenie w błąd w/w firmy co do osoby w rzeczywistości otrzymującej gotówkę i zamiaru spłat rat pożyczek oraz osoby otrzymującej gotówkę i zobowiązanej do spłaty doprowadziła w/w firmę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie zł 35.700.

1 Ds. 494/05 Prokuratury Rejonowej w Żarach: śledztwo własne prokuratora przeciwko głównemu księgowemu PW PRODUS Sp. z o.o. w Żarach – Stanisławowi K. o naruszenie przepisów art. 77 ust. 1 i 2 Ustawy o rachunkowości. Podejrzany w latach 2002-2003 w sposób niezgodny z przepisami dokonał wyceny majątku spółki zawyżając niezasadnie wartość zapasów, materiałów, produkcji w toku, wyrobów gotowych oraz wynik finansowy i kapitał własny od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy złotych. Podstawą aktu oskarżenia była m. in. opinia wydana przez powołanego w sprawie biegłego księgowego. Wszystkie czynności dowodowe wykonał osobiście prokurator.

4. Przestępczość korupcyjna

Przekonanie o ogromnej skali tego zjawiska jest powszechne i dodatkowo podsycane przez media. Nie pretendując z braku wystarczających danych do zajmowania stanowiska w tej sprawie, ograniczono się w niniejszej informacji do

przedstawienia danych statystycznych stwierdzonych przypadków przestępstw korupcyjnych w okręgu zielonogórskim w latach 2003 - 2005:

Powiat	2003	2004	2005	Wsk.
Krosno Odrz.	8	5	3	60,0
Nowa Sól	4	11	27	254,4
Świebodzin	9	5	12	240,0
Wschowa	1	2	4	200,0
Zielona Góra	5	38	49	128,9
Żagań	8	0	5	500,0
Żary	34	12	15	125,0
Razem	69	73	115	157,5

Dane te jednak nie świadczą jednoznacznie o narastaniu zjawiska. Równie dobrze mogą one potwierdzać większą jego ujawnialność wskutek poprawy efektywności kontroli wewnętrznej i upowszechnianiu wiedzy o korzyściach wynikających z samooskarżenia się przez wręczającego łapówkę.

Ogromną większość ujawnianych w okręgu zielonogórskim przypadków korupcji stanowią groźne w swojej masie, ale drobne w istocie łapówki wręczane funkcjonariuszom publicznym za zaniechanie, wbrew obowiązkowi, koniecznej czynności prawnej, np. wystawienia mandatu. Pojawiają się jednak jakościowo nowe zdarzenia o podłożu korupcyjnym. Przykładem tego rodzaju jest śledztwo Ds 665/2005 Prokuratury Rejonowej we Wschowie:

W dniu 31 grudnia 2005r Prokuratura Rejonowa we Wschowie skierowała akt oskarżenia przeciwko Markowi K. Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy we Wschowie oraz Witoldowi K. Naczelnikowi Wydziału Rolnictwa, Infrastruktury i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i gminy we Wschowie zarzucając im, że w lutym 2005r we Wschowie woj. lubuskiego, działając w celu osiągnięcia korzyści przygotowali decyzję zezwalającą Spółce z o.o. na usunięcie 526 drzew olszy z działek w obrębie wsi Przyczyna Dolna i naliczenie opłaty z zawieszeniem jej zapłaty na okres trzech lat pomimo, że w toku postępowania administracyjnego Urzędu Miasta i Gminy we Wschowie ustalono, że ww. Spółka dokonała usunięcia 735 drzew olszy, a wymierzona kara za ich usunięcie ustalona została na kwotę 1 207804,29zł. Urzędnicy, przekraczając przysługujące uprawnienia usunęli z akt postępowania różnego rodzaju dokumenty, a inne do nich bezprawnie włączyli. Aktem oskarżenia objęto również pracownika Spółki Marcelego P., który udzielił pomocy urzędnikom w popełnieniu przestępstwa.

Wobec obu urzędników zastosowano środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego oraz zawieszenia w czynnościach służbowych. Aktualnie sprawa jest przedmiotem rozpoznania Sądu Rejonowego we Wschowie. Ustalenia dokonane w toku postępowania dają podstawę do podjęcia działań pozakarnych – wystąpienia ze sprzeciwem w celu stwierdzenia nieważności wydanej z naruszeniem prawa decyzji.

5. Przestępczość cudzoziemców

W roku 2005 nastąpił dalszy wzrost ilości spraw z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, zarejestrowanych w Prokuraturze Okręgowej w Zielonej Górze.

Łączna liczba postępowań związanych z zagranicznym obrotem prawnym zainicjowanych w minionym roku wyniosła **432** i w porównaniu do roku 2004 wzrosła o 40 spraw.

Pomimo tak znacznego wzrostu ogólnej ilości spraw, w których podejmowano działania w ramach międzynarodowej współpracy prawnej dalszemu zmniejszeniu uległa ilość postępowań karnych, w toku których stosowano wobec obywateli państw obcych, podejrzanych o dokonanie przestępstw na terytorium Polski, najbardziej dolegliwy środek zapobiegawczy – tymczasowe aresztowanie.

Przez cały rok 2005 w postępowaniach przygotowawczych, prowadzonych przez prokuratury rejonowe okręgu zielonogórskiego tymczasowe aresztowanie zastosowano wobec **28** cudzoziemców.

Najczęściej obywatele państw obcych stawali pod zarzutami dokonania takich przestępstw jak: nielegalne przekroczenie polskiej granicy państwowej wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, spowodowanie wypadków drogowych oraz pospolite przestępstwa kryminalne – rozboje i kradzieże z włamaniami.

Wśród sprawców czynów przestępczych dominowali obywatele Ukrainy.

Do zasługujących na uwagę postępowań przygotowawczych przeciwko tymczasowo aresztowanym cudzoziemcom zaliczyć można następujące:

I Oz 188/05/Żr – obywatel Bułgarii organizował nielegalne przekraczanie polsko – niemieckiej granicy państwowej na podstawie sfalszowanych włoskich dokumentach pobytu oraz wykorzystując sfalszowaną pieczęć niemieckich służb granicznych.

I Oz 194/05/Žr - spowodowanie wypadku drogowego przez obywatelkę Niemiec, podróżującą samochodem osobowym marki Audi w towarzystwie dwóch innych osób. Wymieniona pomimo nie sprzyjających warunków atmosferycznych poruszała się z nadmierną prędkością . Na śliskiej nawierzchni uderzyła w tył innego samochodu, spychając go na przeciwległy pas ruchu wprost pod prawidłowo jadący samochód ciężarowy.

I Oz 237/05/Žr - obywatel ukraiński stał na czele zorganizowanej grupy przestępczej, działającej na terenie Polski i Ukrainy. Jej celem było popełnianie przestępstw, polegających na organizowaniu obywatelom Ukrainy nielegalnego przekraczania granicy państwowej z Polski do Niemiec. Cudzoziemcy byli przewożeni przez granicę w specjalnie do tego celu przystosowanej skrytce w samochodzie marki Peugeot.

I Oz 356/05/Kr - napad rabunkowy popełniony przez obywatela USA, muzyka rockowego. Sprawca szarpiąc, uderzając w twarz i posługując się przy tym niebezpiecznym narzędziem obezwładnił kierowcę taksówki, z usług którego korzystał, po czym zabrał na jego szkodę samochód osobowy marki VW Passat wraz z wyposażeniem oraz telefon komórkowy marki ERICSON.

W prokuraturach rejonowych zanotowano **6** postępowań przygotowawczych dotyczących wypadków, w następstwie których śmierć ponieśli cudzoziemcy.

3. Zwalczanie przestępczości

Przestępczość nie ma jednej uniwersalnej przyczyny. O jej formach i nasileniu decydują czynniki społeczne, ekonomiczne, zdrowotne, psychologiczne, a nawet zwyczajowe. Z tego też względu skuteczne jej zwalczanie, a właściwie ograniczanie, nie zależy – jak to już wielokrotnie podkreślano w przeszłości - wyłącznie od jednego tylko czynnika.

Skutecznie ograniczać przestępczość można dopiero wówczas, gdy udaje się połączyć w jeden spójny system wysoki poziom ujawnialności przestępstw i wykrywalności ich sprawców oraz adekwatną do społecznego poczucia

sprawiedliwości reakcją karną. Istotne znaczenie ma duża sprawność postępowania karnego i optymalne posługiwanie się instytucją środków zapobiegawczych ze szczególnym uwzględnieniem tymczasowego aresztowania. Liczy się także społeczna dezaprobatą dla przestępstwa i jego sprawcy oraz szeroka profilaktyka potencjalnych ofiar.

Uwarunkowana wysoką wykrywalnością zasada nieuchronności kary, nawet gdyby była możliwa do zrealizowania, sama przez się nie powstrzymuje od popełnienia przestępstwa. Gdy zyski oczekiwane z przestępstwa są znaczne, karę, zwłaszcza niską, opłaca się ponieść. Są środowiska społeczne, dla których karalność jest rodzajem nobilitacji. Z tego też względu motywacja przestępcy wyznaczona jest w jednakowym stopniu przez prawdopodobieństwo ukarania, jak i przez wielkość i dolegliwość realnie wymierzanej kary w analogicznych przypadkach.

Świadomość wpływu tych wszystkich czynników i ich wzajemna współzależność od siebie w procesie zwalczania patologii społecznej, jaką jest przestępczość, potrzebna jest w jednakowym stopniu ustawodawcy, kreatorom polityki społecznej, wszystkim środowiskom kształtującym opinię publiczną, jak i uczestnikom wymiaru sprawiedliwości.

1. Wykrywalność sprawców przestępstw

Statystyka wykrywalności zwykle odnosi się do tzw. wykrywalności nominalnej, a więc stosunku wykrytych sprawców przestępstw do ogółu przestępstw stwierdzonych bez względu na to, czy sprawcy ci byli znani od początku postępowania [np. wskazani w zawiadomieniu czy zatrzymani na gorącym uczynku] czy też zostali zidentyfikowani dopiero w wyniku policyjnych działań wykrywczych.

W tak rozumianej statystyce odróżnia się wykrywalność przestępstw ogółem i wykrywalność przestępstw określonego rodzaju.

W roku 2005 w sprawach prowadzonych lub nadzorowanych przez jednostki organizacyjne Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze wykryto sprawców **17.157** zbrodni i występków. Stanowiło to **70,6 %** wszystkich stwierdzonych przestępstw.

W roku 2004 wykryto wprawdzie sprawców 17.837 zbrodni i występków. Stanowiło to jednak 68,2% wszystkich stwierdzonych wówczas. Dla porównania, rok

wcześniej wykryto sprawców 17.971 przestępstw, co dawało 67,0% wszystkich stwierdzonych czynów o znamionach przestępstwa. Relację pomiędzy ilością przestępstw stwierdzonych, a poziomem wykrywalności ich sprawców w okręgu zielonogórskim na przestrzeni ostatnich 6 lat przedstawia tabela poniżej.

R o k	Stwierdzone	Wykryte	wsk. wykrycia
2000	24.801	13.527	54,5 %.
2001	27.338	17.275	62,2%.
2002	27.270	18.453	67,6%
2003	26.687	17.971	67,0%
2004	26.155	17.837	68,2%
2005	24.269	17.157	70,6 %

W celu bardziej wyważonej oceny skuteczności działań wykrywczych organów ścigania okręgu zielonogórskiego należałoby zauważyć, że poziom ten dla Polski w ostatnich latach kształtował się następująco:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
wsk. wykr.	47,8	53,8	54,9	55,2	56,2	b.d.

*** Za rok 2005 brak danych w momencie opracowania niniejszej informacji

Poziom wykrywalności był jednak zróżnicowany zarówno w poszczególnych jednostkach organizacyjnych policji, jak i kategoriach stwierdzanych tam przestępstw.

Wskaźniki wykrywalności ogółem przestępstw stwierdzonych w poszczególnych powiatach za lata 2003 - 2004 przedstawia tabela:

Powiat	2003	2004	2005
krośnieński	64,0%	69,8% [39,5]	74,2 % [42,9]
nowosolski	71,9%	73,0% [46,7]	74,9 % [45,6]
wschowski	71,7%	72,2% [41,0]	75,2 % [47,3]
świebodziński	69,5%	68,5% [36,7]	73,1 % [43,0]
zielonogórski	59,8%	61,9% [29,5]	63,9 % [31,0]
żagański	76,6%	74,0% [40,8]	73,8 % [39,2]
żarski	69,9%	68,2% [35,3]	68,8 % [37,7]

Podane w 3 kolumnie w nawiasach kwadratowych wielkości stanowią informację o tzw. skuteczności spraw w statystyce prokuratorskiej i wyrażają stosunek ilości spraw zakończonych aktem oskarżenia i wnioskiem o warunkowe umorzenie do ilości zarejestrowanych postępowań karnych. Porównanie policyjnego „wskaźnika wykrywalności” i prokuratorskiego „wskaźnika skuteczności spraw” jednoznacznie wskazuje, że zachodzi pomiędzy nimi wyraźna zależność. Prokuratury o najwyższej skuteczności postępowań zwykle nadzorują postępowania przygotowawcze prowadzone przez jednostki policji o najwyższym wskaźniku wykrywalności sprawców przestępstw i odwrotnie. Zależność ta uzasadnia potrzebę pogłębionego zainteresowania się prokuratorów efektywnością działań wykrywczych policji. Z drugiej jednak strony niektóre jednostki policji powinny podnieść jakość gromadzonych dowodów winy wobec ustalonych sprawców przestępstw, co powinno zmniejszyć odsetek spraw umarzanych wobec braku znamion czynu zabronionego.

Znacznie większa rozpiętość statystyczna charakteryzowała poziom wykrywalności poszczególnych przestępstw. Dotyczy to zwłaszcza zdarzeń statystycznie opisanych małymi liczbami bezwzględnyymi.

1a. Zabójstwa

Poziom wykrywalności sprawców najpoważniejszych przestępstw, w tym zwłaszcza zabójstw, na całym świecie uważany jest za najbardziej miarodajne kryterium oceny sprawności policji kryminalnej.

Wychodząc z takiego założenia należy z ogromną satysfakcją podkreślić, że miniony rok należał do tych szczególnych, w których organom ścigania udało się wykryć wszystkich bez wyjątku sprawców 20 stwierdzonych zabójstw.

Wskaźnik wykrywalności zabójstw w całym województwie lubuskim wyniósł w minionym roku 92,9 %, w 2004 roku 84,8% [w 2003 - 91,4%, a w 2002 - 95,7%].

1b. Zgwałcenia

W województwie lubuskim wykryto 92,4 % sprawców zgwałceń. W okręgu zielonogórskim zostali wykryci sprawcy wszystkich 32 stwierdzonych zgwałceń, których popełnienie zostało dowodowo potwierdzone.

1c. Rozboje i wymuszenia.

Stanowią kolejną prestiżową grupę przestępstw. Poziom wykrywalności sprawców tych przestępstw w całym województwie wyniósł 63,7 %. Wykryto bowiem 420 spośród 648 popełnionych. W jednostkach organizacyjnych policji nadzorowanych przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze wykryto sprawców 257 spośród 403 stwierdzonych czynów tej kategorii. Wskaźnik wykrywalności wyniósł więc – podobnie, jak w całym województwie - **63,7%**.

Najkorzystniej przedstawia się on w powiecie krośnieńskim, gdzie wykryto sprawców 23 spośród 31 stwierdzonych rozbojów, co dało 74,2 % wykrywalności. Najłabsze wskaźniki w tym zakresie odnotowała policja zielonogórska [57,1].

Wykryto sprawców 20 napadów rabunkowych, którzy posłużyli się bronią lub innym niebezpiecznym narzędziem. Stanowi to 43,4 % wszystkich 46 stwierdzonych napadów.

1d. Kradzieże z włamaniem.

Jest to ciągle poważny problem i ma on charakter ogólnopolski. Wg danych Komendy Głównej Policji, poziom wykrywalności włamań nie był imponujący i przedstawiał się następująco:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
wsk.wykr.	23,3%	22,3%	21,5%	20,2%	21,2	b.d.

W województwie lubuskim analogiczne dane w ostatnich latach były bardziej optymistyczne:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
wsk.wykr.	34,3 %	31,7 %	32,8%	34,3%.	33,3%	34,8 %

Na przestrzeni ostatnich sześciu lat w poszczególnych powiatach okręgu zielonogórskiego omawiany problem nie odbiega zasadniczo od średniej wojewódzkiej. Jednak występują poważne różnice pomiędzy powiatami w danym okresie czasu oraz w poszczególnych latach w tych samych jednostkach administracyjnych. Jedynie w powiecie żagańskim poziom wykrywalności na przestrzeni ostatnich lat nigdy nie spadł poniżej 30%. W minionym roku podkreślić należy wyróżniającą się skuteczność wykrywczą w Nowej Soli i Żaganiu.

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005
krośnieński	23,6	31,3	26,2	28,5	33,2	35,1
nowosolski	30,1	25,8	37,7	28,0	24,1	43,4
wschowski*		22,9	31,4	44,0	28,1	40,5
świebodziński	27,7	38,4	34,3	26,3	36,8	24,6
zielonogórski	20,4	21,7	22,7	32,0	28,1	25,4
żagański	34,7	41,1	46,8	42,3	35,6	42,7
żarski	34,9	32,9	29,7	29,1	36,1	29,5

1e. Kradzież samochodu.

Sygnalizowany wcześniej spadek ilości kradzieży samochodów zaznaczył się jednocześnie wyraźnym wzrostem wykrywalności sprawców tego uciążliwego przestępstwa. Wykryto bowiem sprawców 238 spośród 533 stwierdzonych kradzieży samochodów, co stanowi **44,6 %**. W rozbiciu na poszczególne powiaty i lata problem szczegółowo ilustruje tabela:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	2005
krośnieński	14,0	4,7	23,1	25,0	47,8	61,7
nowosolski	27,2	22,5	6,4	25,5	23,5	23,5
wschowski*		11,9	8,0	26,7	5,6	12,9
świebodziński	34,5	17,7	16,7	11,1	17,9	33,1
zielonogórski	6,8	26,8	22,2	28,2	17,5	36,1
żagański	25,6	23,5	41,1	35,0	11,8	35,7
żarski	11,3	6,0	18,0	20,0	21,5	42,9

Uwagę zwraca bardzo wysoki poziom wykrywalności złodziei samochodów w powiatach krośnieńskim oraz zielonogórskim. Gorzej poradzono sobie we Wschowie, gdzie wykryto sprawców tylko 4 spośród 31 stwierdzonych kradzieży. Mając na uwadze, że niski poziom wykrywalności notuje się w tym powiecie już drugi rok z rzędu, a był on także bardzo niski w latach 2000 – 2001, potrzeba zwrócenia uwagi na ten problem nie wymaga dalszego uzasadnienia.

2. Środki zapobiegawcze

Ciągle aktualne pozostaje stanowisko kierownictwa Prokuratury Okręgowej, że praktyka stosowania środków zapobiegawczych jest istotnym elementem polityki kryminalnej, jako działalności bezpośrednio ukierunkowanej na ograniczanie przestępczości. Wprawdzie nie sposób nie zgadzać się z kodeksową zasadą, że celem środków zapobiegawczych jest zapewnienie właściwego toku postępowania karnego, ale cel ten należy pojmować szeroko. Ograniczenie funkcji tymczasowego aresztowania tylko i wyłącznie do celów ściśle procesowych prowadzi w istocie rzeczy do poczucia bezkarności u przestępców. Tak samo praktykę taką odbiera i ocenia opinia publiczna.

Wypada przypomnieć, że wychodząc z takich właśnie przesłanek, w prokuraturach okręgu zielonogórskiego już na początku 2000 r. nastąpiła radykalizacja praktyki aresztowej. Pogłębienie tego kierunku nastąpiło jeszcze wyraźniej po ukazaniu się wytycznych Ministra Sprawiedliwości z lipca 2000 r. Na ich podstawie w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, a także w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko mieniu, handel narkotykami czy dokonywanie przestępstw w zorganizowanej grupie przestępczej, stosowanie tymczasowego aresztowania stało się regułą. Prokuratorzy otrzymali też zalecenie utrzymywania tego środka aż do momentu wniesienia aktu oskarżenia do sądu.

Praktykę stosowania tymczasowego aresztowania w latach 1999 – 2005 ilustruje tabela poniżej:

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

ilość t.a.	715	1.142	1.303	1.118	1.152	1.029	847
wsk. t.a.	b.d.	b.d.	8,3 %	6,3%	9,3%.	6,9%	5,6 %

Malejącą niemal systematycznie od 2002 r. liczbę osób tymczasowo aresztowanych tłumaczy dostatecznie fakt regularnego spadku ilości dokonywanych w tych latach najpoważniejszych przestępstw przeciwko bezpieczeństwu ludzi i mienia. Bez ryzyka większego błędu można zakładać, że był to skutek trafnego stosowania tego środka zapobiegawczego w latach 2000 – 2001 i wyeliminowania z aktywnej działalności przestępczej znacznej ilości sprawców przestępstw wielokrotnych.

Mimo obowiązywania jednolitych kryteriów oceny warunków, w prokuraturach okręgu zielonogórskiego ciągle występują zbyt duże i trudne obiektywnie do usprawiedliwienia różnice pomiędzy poszczególnymi prokuraturami w zakresie stosowania tymczasowego aresztowania. W roku 2005 odpowiedni wskaźnik wynosił np. dla prokuratury zielonogórskiej 9,3 %, zagańskiej – 7,8 %, ale dla prokuratury krośnieńskiej tylko 2,9 %.

Zakres i dynamikę stosowania innych niż tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych w ostatnich czterech latach przedstawia tabela:

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Poręczenia majątkowe	220	221	207	180	194
Dozór/zok****	155	685	713	165	102
Dozór policji	363	570	588	480	371
Poręczenia	0	0	1	2	0

**** Dozór policji połączony z zakazem opuszczania kraju.

3. Zabezpieczenie majątkowe

Ta instytucja prawa karnego procesowego służy zapewnieniu realizacji kar majątkowych albo roszczeń odszkodowawczych na rzecz pokrzywdzonego przestępstwem. Jest ważnym instrumentem polityki kryminalnej, zwłaszcza przy zwalczaniu przestępczości przeciwko mieniu.

Zaprezentowana poniżej tabela stosowania tego środka przymusu potwierdza właściwe tendencje jego stosowania w praktyce prokuratur okręgu zielonogórskiego.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	205
Ilość postanowień	112	181	252	388	496 [3,8]	635 [5,0]
Wartość mienia	b. d.	821.400	2.031.966	3.391.214	5.362.534	2.966.095

4. Działalność oskarżycielska i penitencyjarna

Wyniki postępowania sądowego dostarczają również podstaw do oceny zakresu, efektów i jakości pracy prokuratora jako oskarżyciela publicznego. Zadania w tym zakresie w ostatnich latach ulegają systematycznie zwiększeniu.

Porównanie roku 2000 i lat 2004 - 2005 uprzytamnia, że zakres oskarżycielskich obowiązków prokuratorów uległ w tym czasie niemal podwojeniu. W skali poszczególnych lat sytuację obrazuje poniższa tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Osądzania	7.740	9.821	11.363	12.835	14.674	14.232

Tak lawinowo rosnąca w ostatnich latach liczba osądzonych była efektem ustawowego zwiększenia zakresu penalizacji, poprawy efektywności ścigania i w rezultacie znacznego wzrostu ilości przygotowanych przez prokuratorów aktów oskarżenia. Jednocześnie jednak przysparzała im wielu dodatkowych obowiązków związanych z wykonywaniem czynności oskarżycielskich w sądzie – nierzadko były to 2-3 dni robocze każdego tygodnia, oceną zapadających wyroków wg kryterium ich zgodności z prawem i zasadami sądowego wymiaru kary, opracowywaniem apelacji i innych środków zaskarżenia.

W 2005 r. sądy uniewinniły **270** osób oskarżonych, co stanowi **1,9 %** ogółu osądzonych [przed rokiem analogiczny wskaźnik wynosił 1,6 %, w roku 2003 – 2,1%,

a w 2002 roku – ponownie 1,6 %]. Najlepszy w tym zakresie wskaźnik uzyskała Prokuratura Rejonowa w Żaganiu – 1,1 %. Najwięcej uniewinnień odnotowała Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 3,4 % [rok wcześniej - 2,8%].

Konieczne przy tym staje się przypomnienie, że dla oceny jakości pracy prokuratora znaczenie posiada nie tyle sam odsetek uniewinnień, co powody wydawania wyroków uniewinniających. Przedłożenie sądowi kompletnego materiału dowodowego z aktem oskarżenia w szeregu przypadkach jest bowiem jedynym możliwym sposobem zamknięcia sprawy niejednoznacznej dowodowo, w której rozstrzygnięcie o winie podjąć może tylko organ niezawisły, jakim jest sąd.

Wśród uniewinnionych były 5 osoby tymczasowo aresztowane w postępowaniu przygotowawczym. Stanowiło to 1,1 % oskarżonych odpowiadających z tymczasowego aresztowania. Średnia Apelacji Poznańskiej tego samego wskaźnika wyniosła 1,2 %. Każda sprawa, w której zapadł wyrok uniewinniający była badana pod kątem zasadności oskarżenia i wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w jego najsurowszej postaci. Badania tego rodzaju nie ujawniły istotnych nieprawidłowości.

W razie ujawnienia – zdaniem sądu - istotnych braków w materiale dowodowym sądy te zwracały sprawy prokuratorom do uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Zanotowano **59** takich zwrotów, co stanowi **0,6 %** w stosunku do 10.489 spraw przesłanych z aktem oskarżenia [przed rokiem odsetek spraw zwróconych wyniósł 0,5 %, w roku 2003 - 0,6 %, a w roku 2002 roku - 0,7 %]. W okresie objętym informacją szczególnie dużo zwrotów zanotowała prokuratura zielonogórska – 27 [1,2 %] oraz świebodzińska – 13 [0,8]. Natomiast prokuratura wschowska po raz kolejny nie odnotowała ani jednego zwrotu sprawy.

Dbając o zgodność wyroków sądowych z przepisami prawa oraz o niezbędną surowość orzekanych kar zwłaszcza w stosunku do sprawców przestępstw najgroźniejszych, prokuratorzy wnieśli **1.066** apelacji bądź sprzeciwów. Wskaźnik tej aktywności wyniósł **7,5%**. Szczególna aktywność apelacyjna charakteryzowała w 2005 r. Prokuraturę Rejonową w Świebodzinie [13,1 %]. Najmniejsza prokuraturę nowosolską – 6,0 %.

W roku 2005 sądy II instancji rozpoznały **743** apelacje prokuratorskie, uwzględniając **473**, co stanowiło **63,7 %**. Wskaźnik uwzględnionych apelacji uległ zdecydowanemu zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2004 [49,8 %].

Aktywność prokuratorów poszczególnych wydziałów Prokuratury Okręgowej w postępowaniu sądowym, formy i zakres ich zaangażowania oraz efekty podejmowanych działań są przedmiotem osobnych informacji.

5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego

W zakresie działań pozakarnych Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze w 2005 roku osiągnęła najwyższe w historii prokuratury wyniki statystyczne, co sytuuje okręg zielonogórski wśród najaktywniejszych prokuratur w kraju.

Zanotowano w tym okresie rekordową ilość spraw – **5.390**, w tym:

- administracyjnych – **3.056**
- cywilnych – **2.019**
- nieletnich – **315**

oraz skierowano do sądów i różnych organów administracji publicznej nie notowaną dotąd ilość różnych środków – **3.186**.

Inspiracją do działalności pozakarnej w zdecydowanej większości spraw były informacje zawarte w aktach spraw karnych.

Wpływ na osiągnięcie takich wyników miały prawidłowo dobrane tematy analiz problemowych i właściwe, systematyczne wykorzystanie ich ustaleń oraz organizowane narady i szkolenia dla prokuratorów zajmujących się działalnością pozakarną.

Efektem działań cywilistycznych było skierowanie do sądów **606** wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego, wytoczenie **231** powództw cywilnych oraz zgłoszenie udziału w **526** postępowaniach sądowych, a także skierowanie **276** wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem ustalenia uzależnienia od alkoholu sprawców przestępstw.

Zdecydowana większość wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego, podobnie jak w latach ubiegłych – dot. zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu (462), w 117 sprawach prokuratorzy zainicjowali postępowanie przed sądami rodzinnymi w celu poddania kontroli sądu sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej i w 27 sprawach skierowali do sądu wnioski o ubezwłasnowolnienie.

W ramach działalności cywilistycznej przeprowadzono ponadto 3 analizy problemowe dotyczące:

- zasadności, formalnej poprawności i skuteczności pozwów skierowanych do sądów w okresie II półrocza 2004 r. przez Prokuratury Rejonowe w Żarach, Żaganiu i Zielonej Górze;
- zasadności, formalnej poprawności i skuteczności pozwów skierowanych do sądów w okresie II półrocza 2004 r. przez Prokuratury Rejonowe w Świebodzinie, Nowej Soli, Wschowie i Krośnie Odrzańskim;
- wykorzystania spraw o przestępstwa p-ko rodzinie do działań pozakarnych przez Prokuratury Rejonowe w Zielonej Górze, Nowej Soli i Krośnie Odrzańskim.

Wyniki analiz dały podstawę do skierowania dalszych środków prawnych do sądów w sprawach, których wcześniej nie wykorzystano do działań cywilistycznych oraz miały na celu podniesienie poziomu i skuteczności wytoczonych przez prokuratorów powództw.

Podobnie jak w ubiegłym roku prokuratorzy skupili swoją działalność na pozbawieniu sprawców przestępstw korzyści, głównie z handlu narkotykami i płatnej protekcji poprzez kierowanie do sądów pozwów na podstawie art. 412 kc.

Na podkreślenie zasługuje 100% skuteczność powództw prokuratora, bowiem prawie wszystkie zostały uwzględnione i ogółem zasądzono z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa prawie **200.000** złotych.

Część sprawców na żądanie prokuratora dobrowolnie spełniła świadczenie dokonując wpłaty kwoty **43.839 zł.**

W zakresie spraw administracyjnych prokuratorzy skoncentrowali swoje działania na zaskarżaniu w celu wyeliminowania z obrotu prawnego sprzecznych z prawem decyzji administracyjnych oraz uchwał organów samorządowych.

W związku z powyższym skontrolowano **2.848** spraw i skierowano do różnych organów administracji publicznej **1.250** sprzeciwów od decyzji administracyjnych z żądaniem stwierdzenia ich nieważności, bądź wznowienia postępowania administracyjnego. Dominowały w tym zakresie sprzeciwy od decyzji administracyjnych udzielających zezwolenia na sprzedaż alkoholu sprzecznych z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Spośród **1.129** rozpoznanych sprzeciwów, uwzględniono **1.050**.

Po skontrolovaniu **189** uchwał, zaskarżono **84** uchwały kierując wnioski o ich uchylenie do organów, które je podjęły oraz zaskarżono **10** uchwał do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. Spośród **59** wniosków rozpoznanych **50** zostało uwzględnionych. Skierowano ponadto **950** wniosków o wszczęcie postępowania administracyjnego, z których rozpoznano **514** i uwzględniono **417**. Powyższe dane świadczą o bardzo dużej skuteczności działań prokuratorów w tym zakresie.

Podjęto także nowe inicjatywy, bowiem prokuratorzy zgłosili udział w **265** postępowaniach administracyjnych przed różnymi organami administracji publicznej i skierowali **126** odwołań od decyzji administracyjnych.

Pomyślnie zakończyło się także trwające kilka lat postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Gorzowie Wlkp. ze skargi prokuratora na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zielonej Górze odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji byłego PPRN w Krośnie Odrzańskim z 16 grudnia 1965 r. o wykonaniu aktu nadania gospodarstwa Lubomirowi Owczynnikowi.

W sprawie tej, zainicjonowanej przez Posła na Sejm RP B. Wontora spadkobierczyni po zmarłym osadniku domagała się od gminy wydania jej drugiej

połowy domu – obecnie należącej do Gminy Gubin, eksmisji lokatorów i odszkodowania za bezumowne korzystanie z połowy domu.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2005 r. WSA w Gorzowie Wlkp. uwzględnił skargę prokuratora i uchylił zaskarżoną decyzję.

Imponujący jest znaczny i systematyczny wzrost aktywności wszystkich prokuratorów zajmujących się działalnością pozakarną, coraz większa skuteczność i poziom wniesionych środków prawnych, a także stopień wykorzystania ustaleń postępowań karnych do działań pozakarnych.

Do osiągnięcia bardzo dobrych wyników przyczyniła się również zmiana podziału czynności w poszczególnych prokuraturach i wydzielenie od początku roku – z inicjatywy Prokuratora Okręgowego – stanowisk pracy do spraw pozakarnych oraz przyjęcie zasady, że prokuratorzy realizujący zadania pozakarne nie powinni być z zasady obarczani innymi zadaniami.

6. Działalność profilaktyczna

Podobnie jak w kilku poprzednich latach czynności profilaktyczne prokuratorów podejmowane były w niezbędnym zakresie. Jakkolwiek statystyczny wymiar sumy tych czynności można uznać za imponujący – **1.435**, to jednak rozmiar tej działalności rozpisany na konkretne formy [z wyjątkiem współpracy ze środkami społecznego przekazu] był raczej niewielki.

W minionym roku prokuratorzy opracowali w szczególności **3 wystąpienia** [w roku poprzednim 16], wskazując ich adresatom ujawnione w postępowaniach karnych okoliczności sprzyjające popełnieniu przestępstw i formułując stosowne wnioski w przedmiocie usunięcia zagrożeń. W **12** przypadkach skierowano **zawiadomienie do organu nadrzędnego** w trybie art. 19 kpk, informując te organy o stwierdzeniu poważnych uchybień w działaniu podległej instytucji publicznej.

Prokuratorzy wykonali nadto 794 inne czynności profilaktyczne, do których zaliczyć należy zwłaszcza spotkania z młodzieżą lub przedstawicielami innych środowisk oraz przekazane organom samorządu terytorialnego informacje na temat

zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa. Do tej kategorii działań zalicza się także decyzje prokuratorskie o zatrzymaniu prawa jazdy, przekazanie sygnalizacji sądowi rodzinnemu oraz wnioski o zastosowanie leczenia przymusowego wobec osoby uzależnionej.

Istotny wydzźwięk profilaktyczny miały bardzo liczne informacje skierowane do społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu. Ten temat zasługuje na odrębne potraktowanie.

7. Inne formy działalności

1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu.

Kiedy w roku 2004 uruchamialiśmy w pełni swoją stronę internetową nikt nie przewidywał, że efekty przyjdą tak szybko, a popularność strony okaże się tak wielka. W roku 2004 stronę odwiedziło 22 tys. gości, a w roku 2005 już 101.869. W roku 2004 umieściliśmy na stronie 348 informacji o różnych sprawach, a w roku 2005 - 849.

Informacje umieszczane na stronie publikowane są na łamach prasy ogólnopolskiej, ukazują się w serwisach informacyjnych stacji radiowych i telewizyjnych oraz na stronach największych operatorów internetowych takich, jak Onet czy Wirtualna Polska, a nawet na stronach zagranicznych. Charakterystycznym przykładem jest wielokrotne powoływanie się przez media europejskie na negatywne stanowisko Prokuratora Okręgowego w Zielonej Górze w przedmiocie uruchomienia w Sieniawie Żarskiej zakładu plastynacji zwłok. Z zawartości strony korzystają nie tylko przedstawiciele mediów, ale też osoby indywidualne. Świadczą o tym zapisy w księdze gości oraz prośby o wyjaśnienia różnych stanów prawnych i sytuacji faktycznych. Takich porad i wyjaśnień w miarę możliwości także udzielamy na naszej stronie. Dotychczasowe zewnętrzne opinie określają naszą stronę jako jedną z najlepszych w skali kraju.

Taki sposób informowania środków przekazu o pracy prokuratury uważać należy za optymalny i zgodny z zadaniami i interesem prokuratury. Pełna obsługa strony i pojawiających się pytań wymaga jednak dalszego doskonalenia systemu wewnętrznej informacji w jednostkach organizacyjnych okręgu i systematycznej pracy rzecznika i redaktora strony.

Ilość informacji przekazanych mediom oraz niezwykle niekiedy skomplikowany charakter spraw wymagają poświęcenia coraz większej ilości czasu pracy na sprostanie tym zadaniom, tym bardziej, że strona jest aktywna całą dobę i zapytania pojawiają się poza czasem urzędowania prokuratury.

Niezwykle duża ilość kontaktów ze środkami przekazu w roku 2005 wynika nie tylko z uruchomienia informacji na stronie internetowej, ale także z powodu przekazywania coraz większej ilości informacji przez prokuratury rejonowe.

W roku 2005 rzecznik przekazał mediom 1001 informacji, w zdecydowanej większości dotyczących spraw karnych prowadzonych przez prokuratury okręgu zielonogórskiego. Zorganizowano 2 konferencje prasowe. Rzecznik uczestniczył w 10 audycjach radiowych i telewizyjnych. W audycjach takich uczestniczyli też Prokurator Okręgowy i jego zastępcy.

Podobnie jak w latach ubiegłych działalność informacyjna i popularyzatorska kierownictwa Prokuratury Okręgowej, rzecznika prasowego i Prokuratorów Rejonowych osiągnęła poziom w pełni zaspokajający potrzeby wszelkiego rodzaju środków masowej informacji, zarówno regionalnych jak i o szerszym zasięgu.

W roku 2006 uzyskany poziom należy utrzymać, a jednocześnie doskonaląc stronę internetową i dopływ informacji z poszczególnych jednostek organizacyjnych. Należy w pełni wykorzystać to, że wszystkie jednostki organizacyjne prokuratury zielonogórskiej oraz wszyscy kierownicy jednostek organizacyjnych w okręgu w roku 2005 zostali wyposażeni w laptopy z mobilnym dostępem do internetu i poczty mailowej.

Doświadczenia zdobyte w 2005 roku pozwolą na realizację tak postawionych celów.

2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami

Prokurator Okręgowy bądź wyznaczony przez niego prokurator uczestniczył m.in w:

- 8 sesjach Sejmiku Samorządowego,
- naradzie służbowej polskich i niemieckich prokuratur nadgranicznych w Görlitz [20-21.09.2005],
- konferencji nt. regionalnego partnerstwa w zwalczaniu handlu ludźmi w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej,
- konferencji zorganizowanej przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Zielonej Górze nt Mediacji gospodarczej [17.06.2005],
- seminarium zorganizowanym przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze oraz Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” nt. Mobbingu w środowisku pracy [04.11.2005].

Ponadto odbyła się 1 narada koordynacyjno - informacyjna z organami kontroli oraz urzędami państwowymi posiadającymi uprawnienia organów ścigania i oskarżenia przed sądami [23.06.2005].

Wielokrotnie spotykano się z przedstawicielami kierownictwa Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Centralnego Biura Śledczego, Straży Granicznej i innych omawiając bieżące problemy zwalczania przestępczości i sposoby reagowania w konkretnych sytuacjach.

3. Obrót prawny z zagranicą

W okresie tym przygotowano **190** wniosków o udzielenie zagranicznej pomocy prawnej, dotyczących postępowań karnych prowadzonych w prokuraturach okręgu zielonogórskiego, które przekazano z prośbą o realizację prokuraturom państw

obcych, polskim placówkom dyplomatycznym i konsularnym za granicą oraz Interpolowi. **146** spośród nich przesłano do wykonania prokuraturom niemieckim .

Pomimo uchylenia z dniem 24 sierpnia 2005 roku przepisu art. 264 § 1 kk. (nielegalne przekroczenie polskiej granicy państwowej) i uznania czynu opisanego w tym przepisie za wykroczenie (ustawa z 22 kwietnia 2005 roku o zmianie ustawy o Straży Granicznej i niektórych innych ustaw), nie tylko nie uległa pomniejszeniu ilość spraw, w których istnieje konieczność sporządzania wniosków o międzynarodową pomoc prawną, lecz przeciwnie – zaobserwowano tendencję wzrostową.

Wnioski opracowywane w Prokuraturze Okręgowej w Zielonej Górze zawierały najczęściej prośby o nadesłanie dokumentów procesowych, a szczególnie orzeczeń sądowych kończących postępowania karne prowadzone przeciwko obywatelom polskim za granicą, przesłuchanie świadków i podejrzanych, zwrot przedmiotów zabezpieczonych jako dowody rzeczowe oraz przekazanie różnego rodzaju informacji mających znaczenie procesowe.

Z zagranicy wpłynęły do realizacji **84** wnioski rekwizycyjne, **64** z nich pochodziły z prokuratur niemieckich.

Realizacja części odezw odbywała się przy udziale przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania państw wzywających, a z racji obszerności materii pozostającej do wyjaśnienia oraz ogromu różnorodnych czynności procesowych (przesłuchania świadków, podejrzanych, koordynowanie przeszukań prowadzonych przez policję) wymagała aktywnego zaangażowania ze strony odpowiedzialnego za obrót prawny z zagranicą prokuratora.

W **16** przypadkach wystąpiono za granicę z wnioskami o przejęcie lub wszczęcie ścigania karnego w sprawach karnych prowadzonych przez prokuratury okręgu zielonogórskiego przeciwko obywatelom innych państw.

Z zagranicy przejęto do prowadzenia **25** postępowań karnych przeciwko obywatelom polskim, **22** od niemieckich organów ścigania.

W **76** sprawach przekazano za granicę wnioski o doręczenie pism procesowych, adresowanych do stron zamieszkujących lub mających siedzibę za granicą. Zrealizowano **32** takie wnioski, przesłane z zagranicy, **23** z nich pochodziły z prokuratur niemieckich.

Istotną sferę działań podejmowanych w ramach zagranicznego obrotu prawnego, stanowią postępowania ekstradycyjne w ramach Unii Europejskiej, prowadzone w oparciu o Europejski Nakaz Aresztowania. O wydanie ENA w postępowaniach karnych, prowadzonych przez tutejszą Prokuraturę Okręgową oraz prokuratury i sądy rejonowe zwrócono się z wnioskami do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze w **26** sprawach, w odniesieniu do **29** osób. Procedurę związaną z realizacją ENA, nadesłanych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, wdrożono w **42** sprawach, w odniesieniu do **52** osób.

W związku z wykonywaniem zagranicznych ENA wydawane są przez prokuratora realizującego zarządzenia, a niekiedy postanowienia, mające na celu zatrzymanie osób ściganych, które następnie są przesłuchiwane w charakterze podejrzanych, po czym - po kompleksowym przeanalizowaniu zgromadzonych materiałów pod kątem spełnienia przesłanek formalnych, wskazanych w procedurze karnej - jest opracowywany i kierowany do sądu okręgowego stosowny wniosek, najczęściej połączony z wnioskiem o zastosowanie jako środka zapobiegawczego - tymczasowego aresztowania.

Podobnie jak w latach ubiegłych, także w roku 2005 była kontynuowana owocna robocza współpraca z prokuraturami niemieckimi w Cottbus i Görlitz.

4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów.

W 2005 roku do prokuratur okręgu zielonogórskiego wpłynęło ogółem 81 skarg. W porównaniu z analogicznym okresem 2004 roku nastąpił nieznaczny wzrost ilości skarg [w poprzednim okresie było ich 78]. Z 2004 roku pozostały do załatwienia 2 skargi. Spośród 81 skarg:

- na prokuraturę wniesiono 28 skarg co stanowi 34,5 % skarg,
- na inne podmioty wniesiono 53 skargi, w tym na Policję 37 skarg, co stanowi 45,0 % skarg.

W porównaniu z analogicznym okresem 2004 roku zanotowano nieznaczny spadek ilości skarg na prokuraturę z 29 do 28, lecz wzrost ilości skarg na Policję – z 28 do 37.

Skargi na inne niż prokuratura i policja organy dotyczyły m.in.:

- organów administracji i samorządów – 4 skargi
- komornika - 3 skargi
- ośrodka pomocy społ . – 3 skargi
- zakładu gospodarki mieszk. – 3 skargi
- służby zdrowia - 2 skargi
- kuratora - 1 skarga

Tematyka skarg na działalność prokuratury przedstawiała się następująco:

- przewlekłość lub biurokratyczne załatwienie sprawy – 2 skargi
- bezczynność lub brak odpowiedzi na pisma – 6 skarg
- niewłaściwe zachowanie się na służbie – 2 skargi

inna działalność prokuratury – 18 skarg dotyczących np. braku obiektywizmu prokuratora, jego nieudolności w toku prowadzonego postępowania, cenzurowania korespondencji tymczasowo aresztowanego otrzymanej od RPO, niewłaściwego załatwienia skargi, braku reakcji prokuratora na zawiadomienie o przestępstwie, wydanie zezwolenia na pochówek osobom nieuprawnionym itp.

Spśród 29 rozpatrzonych skarg na działalność prokuratury – 2 skargi były zasadne. Dotyczyły one braku właściwej weryfikacji tożsamości podejrzanego oraz otwarcia korespondencji podejrzanego osadzonego w areszcie, nadesłanej z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

W prokuraturach okręgu zielonogórskiego w 2005 roku w ramach skarg i wniosków w trybie art. 253 kodeksu postępowania administracyjnego przyjęto 909 osób. Podobnie, jak w okresach poprzednich tematyka przyjęć interesantów dotyczyła zagadnień z zakresu prawa pracy, prawa cywilnego i administracyjnego.

W 2005 roku w prokuraturach okręgu zielonogórskiego załatwiono 80 skarg, na następny okres pozostały do załatwienia 4 skargi. Bezpośrednio rozpatrzono 35 skarg, 45 skarg przekazano do rozpoznania właściwym adresatom. W ustawowym terminie przekazano do rozpatrzenia innym organom 36 skarg, przekroczenie tego terminu stwierdzono w 9 sprawach.

O przekazaniu sprawy innemu adresatowi w każdym przypadku zawiadamiano skarżącego. W terminie do 1 miesiąca załatwiono 64 spośród 80 skarg, tj. 75 % skarg.

W porównaniu z 2004 rokiem nastąpiło zmniejszenie o 18,5 % skarg załatwianych terminowo.

Postępowania skargowe prowadzone były przez prokuratorów o dużym doświadczeniu zawodowym i z należytą wnikliwością.

8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe

W roku 2005 dokończono remont siedziby Prokuratury Rejonowej we Wschowie, przeprowadzając m.in. kapitalny remont dachu. Na nowo urządzono parking wewnętrzny w Prokuraturze Rejonowej w Żaganiu. W siedzibie Prokuratury Rejonowej w Żarach zainstalowano wentylację wszystkich pomieszczeń i ocieplono stropodach i wykonano szereg innych koniecznych prac modernizacyjnych, w tym terenowych siedzib prokuratur do wymogów technicznych, organizacyjnych i socjalnych, jakim to wymogom powinny odpowiadać tego typu nowoczesne obiekty biurowe. Uzyskanie akceptacji dla nowego programu użytkowego, rozbudowy i remontu siedziby Prokuratur Okręgowej i Rejonowej w Zielonej Górze oraz decyzji zezwalającej na rozbudowę dają z kolei nadzieję na przystosowanie także i tych jednostek do oczekiwanego poziomu.

Nie można też pominąć faktu, że wszystkie jednostki organizacyjne zostały wyposażone we wszelki niezbędny sprzęt biurowy i socjalny, w tym nowoczesne kserokopiarki. Szczególnym nabytkiem stały się 4 nowe samochody osobowe, które zasiliły prokuratury rejonowe, zastępując wyeksploatowane „polonezy”.

W minionym roku Prokuratura Okręgowa dysponowała 124 etatami orzeczniczymi i na 31 grudnia wszystkie etaty były obsadzone. Poniższa tabela obrazuje faktyczną obsadę w ostatnich 10 latach:

rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
prokuratorzy i asesory	78	97	96	105	106	106	107	115	124	119
aplikanci etatowi	35	22	14	4	6	6	2	3	3	3
aplikanci pozaetatowi	0	1	5	15	17	24	31	34	26	23

W 2005 roku odeszło ze służby 5 prokuratorów w tym 2 przeniosło się do sądów, a 2 odeszło w stan spoczynku. W okręgu funkcjonowało 8 jednostek organizacyjnych prokuratury z następującą ilością przyznaczonych i obsadzonych etatów:

1. etaty orzecznicze

- Prokuratura Okręgowa – 32**
- Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – 26**
- Prokuratura Rejonowa w Żarach – 16**
- Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli – 13**
- Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 12**
- Prokuratura Rejonowa w Żaganiu – 11**
- Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrz. – 10**
- Prokuratura Rejonowa we Wschowie – 4**

2. etaty urzędnicze i inne

urzednicy - inne

Prokuratura Okręgowa –	32	6,5	
Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze –	14	5	
Prokuratura Rejonowa w Żarach –	11	2,5	
Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli –		7	3
Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie –	7	2	
Prokuratura Rejonowa w Żaganiu –	7	3	
Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrz. –	7	2	
Prokuratura Rejonowa we Wschowie –		5	0,5
<u>Razem</u>		<u>88,5</u>	<u>23,5</u>

W roku 2005 kontynuowany był proces komputeryzacji prokuratur oraz wyposażenia w nowoczesny sprzęt elektroniczny znacznie ułatwiający wykonywanie ustawowych zadań prokuratury.

Stan wyposażenia w sprzęt informatyczny na 31 grudnia 2005 roku przedstawiał się następująco:

Lp.	Nazwa Jednostki	Liczba komp.	Liczba serwerów	Liczba laptopów	Liczba drukarek stanowiskowych	Liczba drukarek sieciowych	Liczba drukarek bezprzewod.	Liczba drukarek do zdjęć	Liczba skanerów
1.	Prok. Okręgowa w Zielonej Górze	88	2	29	34	6	3	3	7

2.	Prok. Rejonowa w Zielonej Górze	44	1	3	8	2	1	1	1
3.	Prok. Rejonowa w Świebodzinie	22	1	2	5	2	1	1	1
4.	Prok. Rejonowa w Nowej Soli	27	1	3	7	2	1	1	1
5.	Prok. Rejonowa w Krośnie Odrzańskim	12	0	2	6	1	1	1	1
6.	Prokuratura Rejonowa w Żaganiu	16	1	2	5	1	1	1	1
7.	Prokuratura Rejonowa w Żarach	22	2	3	8	2	1	1	1
8.	Prok. Rejonowa we Wschowie	7	1	2	4	1	0	1	1
RAZEM		233	9	46	77	17	9	10	14

Można więc stwierdzić, że każdy merytoryczny pracownik prokuratury (prokurator, urzędnik) dysponuje swoim komputerem, a kierownicy jednostek organizacyjnych laptopem. Wszystkie laptopy wyposażone są w karty umożliwiające korzystanie z internetu i poczty e-mailowej, a większość w programy Legalis i Lex.

W roku 2005 konsekwentnie wdrożono System Informatyczny Prokuratury [SIP] w Wydziale V Śledczym Prokuratury Okręgowej oraz Dziale Śledczym Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze. Wszystkie pozostałe jednostki przygotowano do wdrożenia tego systemu, przeszkolono wszystkich urzędników i prokuratorów.

Z dniem 1 stycznia 2006 roku wprowadzono SIP w Prokuraturach Rejonowych w Nowej Soli i Zielonej Górze, a w prokuraturach w Świebodzinie, Wschowie, Żarach i Żaganiu uruchomiono pilotaż SIP.

Z uwagi na przewidywaną zmianę siedziby Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim tylko w tej jednostce nie uruchomiono pilotażu SIP. Stanie się to w I kwartale 2006 roku i wówczas SIP funkcjonował będzie w każdej jednostce organizacyjnej Okręgu. Będziemy wówczas zapewne pierwszym okręgiem w kraju, w którym wszystkie jednostki organizacyjne funkcjonować będą w systemie SIP.

W roku 2005 uruchomiony został system elektronicznego monitoringu wszystkich prokuratur w ciągu całej doby, ze szczególnym uwzględnieniem godzin wieczornych i nocnych. Centralnym miejscem tego systemu jest odpowiednio wyposażona komórka w Prokuraturze Okręgowej, w której można obserwować obrazy z kamer umieszczonych we wszystkich prokuraturach okręgu. W przypadku zagrożenia system elektroniczny powiadamia centralę jednym kanałem, a osoba obserwująca obrazy drugim.

Przygotowano też wszystkie techniczne urządzenia do elektronicznej ewidencji czasu pracy. System będzie wdrażany w roku 2006.

W roku 2006 głównym zadaniem inwestycyjnym będzie rozbudowa siedzib Prokuratur Rejonowej i Okręgowej w Zielonej Górze, remont siedziby Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli i remont ośrodka szkoleniowego w Niesulicach.

9. Plan działania prokuratury na 2006 rok

1. Utrzymanie wysokiej sprawności postępowania przygotowawczego, w tym zwłaszcza małego wskaźnika spraw pozostających w biegu w stosunku do wielkości spraw wpływających oraz spraw prowadzonych dłużej niż 3 i 6 miesięcy; m.in. przy wykorzystaniu nowych instytucji prawa karnego, w tym możliwości ograniczenia postępowania dowodowego oraz wydania wyroku bez przeprowadzenia rozprawy.
2. Podnoszenie jakości postępowania przygotowawczego, w tym poziomu decyzji i czynności procesowych poprzez optymalizowanie czasu ich przeprowadzania oraz wszczynanie i prowadzenie śledztw osobistych we wszystkich sprawach, w których jest to uzasadnione ich charakterem, wagą i stopniem skomplikowania.
3. Konsekwentna realizacja ukształtowanej w roku 2000 praktyki aresztowej, zwłaszcza poprzez stosowanie tego środka zapobiegawczego wobec sprawców najgroźniejszych przestępstw kryminalnych i gospodarczych, przede wszystkim

przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, przestępstw z użyciem przemocy i przestępstw zorganizowanych oraz handel narkotykami.

4. Kontynuowanie działań mających na celu możliwie pełną realizację praw i prawnie uzasadnionych interesów pokrzywdzonych; w szczególności dalsze zwiększanie ilości postanowień o zabezpieczeniu mienia na poczet roszczeń odszkodowawczych i stałe podnoszenie wartości mienia zabezpieczanego, a w razie braku warunków do zajęcia mienia wykorzystywanie innych instytucji prawnych do tego celu [powództwa adhezyjne, poręczenia majątkowe].
5. Aktywne oddziaływanie na orzecznictwo sądowe poprzez staranne przygotowywanie wniosków oskarżycielskich, dbałość o ich poprawność formalno-prawną i adekwatność kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu, a na orzeczenia zawierające błędy prawne i orzekające kary rażąco łagodne reagowanie wywodzeniem odpowiednio uargumentowanych apelacji.
6. Czuwanie nad prawidłowym stosowaniem prawa w postępowaniu sądowym i sprawnością tego postępowania w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, a w tym stosowne reagowanie – gdy wymaga tego interes postępowania – na nadmierne opóźnienia w wyznaczaniu rozpraw, niezasadne zawieszanie postępowań oraz możliwość dopuszczenia do przedawnienia karalności.
7. Badanie przyczyn uzyskiwania przez poszczególne jednostki organizacyjne zróżnicowanych statystycznych wyników pracy na poszczególnych odcinkach i podejmowanie środków mających na celu eliminowanie ewentualnych nieprawidłowości.
8. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych prokuratorów i pozostałych pracowników poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych i upowszechnianie zdobytej tam wiedzy i umiejętności praktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie informatyzacji i kształtowanie akceptowalnego społecznie wizerunku prokuratora i prokuratury jako urzędu państwowego.
9. Rozbudowywanie bazy informatycznej prokuratury, w tym pozyskiwanie kolejnych komputerów, programów i rozbudowę sieci w oparciu o środki

budżetowe, a w szczególności wdrożenie w pełnym zakresie warunków organizacyjnych i technicznych współdziałania z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych, KRK oraz pilotaż i wdrażanie SIP w kolejnych jednostkach organizacyjnych.

10. Rozwój bazy lokalowej przez remont siedziby Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli, a także systematyczne usprawnianie działalności poprzez zakupy sprzętu technicznego poprawiającego jakość i wydajność pracy.
11. Oszczędne gospodarowanie środkami budżetowymi na działalność bieżącą, w tym realizację zadań postępowania przygotowawczego wg osobnych zaleceń.
12. Utrzymywanie współpracy z organami kontroli, administracji rządowej i samorządowej, sądami i policją oraz pozostałymi organami postępowania karnego, wymiana informacji interesujących prokuraturę i funkcjonariuszy tych instytucji, inne oddziaływania mające na celu podnoszenie efektywności podejmowanych przedsięwzięć.
13. Współdziałanie z prasą i pozostałymi mediami w celu kształtowania postaw legalistycznych w szerokich grupach społecznych i właściwego obrazu o pracy prokuratury. W tym zakresie za konieczne należy uznać m.in. konsekwentne realizowanie praktyki publikowania na stronach internetowych prokuratury aktualnych komunikatów o prowadzonych postępowaniach i stanowisku urzędu prokuratorskiego w sprawach istotnych z punktu widzenia ustawowych zadań prokuratury.